

INFORME

Impacte del moviment festiu a Barcelona

**Ajuntament
de Barcelona**

Juny de 2013

Índex

Presentació	3
1. L'associacionisme cultural i la seva relació amb la festa	5
2. El moviment festiu a la ciutat de Barcelona. Caracterització, impacte i tendències	10
2.1. Caracterització	13
2.2. L'impacte del moviment festiu generat per les entitats a Barcelona ..	16
2.3. Les entitats de cultura popular	21
2.4. El moviment festiu i la cultura popular a Barcelona	33
3. A tall de conclusions	37
Bibliografia	40
Annex I. Resultats de l'exploració de l'enquesta	42
Annex III. Relació d'entitats participants a l'estudi	53

INFORME

Impacte del moviment festiu a Barcelona

L'Ajuntament de Barcelona, amb la voluntat de realitzar una radiografia de la realitat del moviment festiu de la ciutat i determinar el seu impacte a la ciutat, ha posat en marxa la realització del present Informe. Amb ell s'obté per primera vegada una anàlisi de les característiques principals de les entitats que participen del moviment festiu a Barcelona, aproximant-se a l'avaluació del seu impacte en l'activitat cultural. Tot plegat amb la voluntat última de fer evident el seu pes així com d'afinar i millorar l'orientació de les polítiques culturals que cal endegar des de les diferents administracions, especialment des de l'Ajuntament de la ciutat. L'Informe que es presenta al Consell Municipal és el resultat de l'estudi encarregat a l'Ens de l'associacionisme cultural català per a mesurar l'impacte del moviment festiu a la ciutat de Barcelona¹, i del treball i l'experiència dels tècnics de l'Ajuntament de Barcelona i del seu Institut de Cultura.

La ciutat de Barcelona disposa d'un extens i divers teixit associatiu en l'àmbit de la festa directament relacionat amb el món de la cultura popular i tradicional, que aglutina a milers de persones i que, històricament, ha actuat com un element de cohesió social i territorial. Segons l'estudi *Proximitat, cultura i tercer sector a Barcelona*, les organitzacions dedicades a la festa i les tradicions representen el 14,4% del total del tercer sector de la ciutat.

Aquest Informe pretén contribuir a generar una fotografia del sector festiu de Barcelona, els seus impactes i transcendència, mitjançant la recopilació, anàlisi i sistematització de la informació disponible i la realització d'un treball de prospecció informativa en relació a l'impacte del col·lectiu festiu de la ciutat. Només des d'aquest coneixement serà possible incidir en aquesta realitat per donar-li el suport necessari.

Els objectius que persegueix el projecte són:

- Identificar les principals característiques de les entitats que treballen en el marc festiu i de la cultura popular i tradicional a la ciutat de Barcelona i que tenen un impacte directe en el seu moviment associatiu.

¹ Ens de l'associacionisme cultural català. "Estudi de l'impacte del moviment festiu a la ciutat de Barcelona" (2013)

- Analitzar l'activitat realitzada per aquestes entitats així com el seu impacte econòmic i social.
- Definir tipologies analítiques que permetin aprofundir en el coneixement de la seva activitat i dinàmiques de funcionament.
- Analitzar el grau de participació que tenen les entitats entre elles i amb les administracions públiques del districte i la ciutat.

1. L'associacionisme cultural i la seva relació amb la festa.

Una història d'activisme cultural

A Catalunya, molts ateneus i associacions de les societats corals i els seus cafès fundat a finals del segle XIX van esdevenir els principals centres de convivència d'infinat de comunitats arreu del país. Per l'esclatxa de llibertat oberta pels ateneus i les associacions es va iniciar la universalització de l'ensenyament, la popularització de la pràctica de l'esport i es posaren en marxa les primeres biblioteques i caixes d'estalvi. Així mateix, aquestes institucions populars van assumir, des dels seus inicis, l'organització de la festa i de la convivència, alhora que contribuïen al progrés social, creant i aportant serveis que després, ja en la segona meitat del segle XX, van assumir les administracions.

Durant els anys del franquisme la vida associativa cultural va representar un espai de llibertat i tolerància, un espai a on es varen forjar els vincles que amb l'arribada de la democràcia permetrien tornar a posar dempeus el sistema cultural del país. Així doncs, durant els anys vuitanta del segle passat neixen i creixen moltes entitats i col·lectius a Catalunya i una part important centra la seva activitat en la recuperació i el foment de diverses expressions de la cultura popular i tradicional.

Hem de tenir present que en aquella època, i segons l'enquesta que va realitzar el Servei de Promoció Cultural de l'aleshores recent creat Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya l'any 1980 que respongueren la totalitat de municipis catalans i que constatava que només un 7% dels ajuntaments reconeixien tenir algun funcionari dedicat a la cultura, cosa que es donava quasi sempre en municipis de més de deu mil habitants. Pel que feia al percentatge del pressupost que hi dedicaven (festes incloses), sorprenia el fet que un 43% dels ajuntaments no tenien en compte la cultura en el pressupost. Un 74,1% no disposaven de cap mena de casal cultural municipal, i la majoria del 25,9% que contestaven positivament es referien, en realitat, als locals de les associacions i ateneus del municipi.

Des d'aleshores la perseverança i l'acció decidida de la xarxa del tercer sector cultural del país ha estat el motor fonamental per a posar en marxa una ambiciosa recuperació del fet festiu i popular. Aquest moviment social i cultural ha realitzat una aportació extraordinària a l'interès públic i la democràcia que mereix de ser reconegut. La combinació de la feina del tercer sector cultural, el paper de les administracions, i l'esperit vocacional i l'ambició

creativa de moltes persones, com per exemple Bienve Moya, han estat claus per fer possible la realitat que avui coneixem.

El mateix Moya identifica (Canemàs 1, 2011) dos models d'associacionisme relacionat amb l'activitat festiva: el festivopopular i el recreativocultural. El primer inclou tots aquells col·lectius que basen la seva activitat en l'execució i/o representació d'expressions i danses tradicionals (castells, diables, geganers, bastoners, sardanistes, etc.); per altra banda, el model recreativocultural, vinculat als moviments ateneístics i de societats recreatives i culturals de vella tradició vuitcentista i noucentista.

Cal apuntar, per últim, com a mostra del caràcter innovador de les expressions i la recreació festiva la creació de nous elements d'imatgeria festiva als anys 90, resultat més de la innovació creativa i de la imaginació popular que de la recuperació d'elements històrics. Aquesta evolució, juntament amb la consolidació del calendari festiu, han esdevingut els fonaments del patrimoni festiu de tots els ciutadans. En aquest sentit, Xavier Cordoní, al seu llibre *Altíssims senyors, imatgeria festiva de la Barcelona Vella*, constata: “La cultura popular i la tradició desenvolupades al voltant de les figures que conformen la imatgeria festiva a Catalunya, ens ha donat, a banda de les pròpies figures, un gran patrimoni: balls, músiques, un protocol acurat, vesuaris, ... i un llegat d'oficis artesans -mestres, constructors-escultors, modistes, perruquers, fusters, etc- i artistes populars: portadors-balladors i músics (flabiol i tamborí, cornamussa, gralla, acordió, ...)”

Finalment, convé també apuntar que en els darrers anys el moviment associatiu s'ha trobat amb noves dificultats per a la pràctica de les manifestacions festives ciutadanes. La ordenació de les activitats de tot tipus a la via pública², així com de la normativa de la Unió Europea per a espectacles amb foc, necessita del consens i del diàleg amb el món festiu i popular per tal de fer possible una legislació ajustada a la realitat d'aquesta important manifestació cultural pel país.

La festa a Barcelona

Tot i els seus trets específics derivats de la dimensió i la capitalitat, també a Barcelona l'associacionisme cultural és el principal protagonista de l'activitat festiva i actualment es mantenen centenars d'entitats i col·lectius que participen activament i/o organitzen les principals activitats del calendari festiu de la ciutat.

La gran i variada oferta festiva de Barcelona i la diversitat d'entitats i agents que hi participen són alguns dels motius pels quals l'Ajuntament de la ciutat ha elaborat l'any 2010

² Llei 11/2009 de 6 de juliol de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives i el Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives

el primer *Protocol Festiu de la Ciutat de Barcelona*. Un document que fixa els actes del calendari festiu tradicional de la ciutat que actualment són reconeguts pel conjunt de la ciutadania i que tenen una presència continuada i vigent. En aquest sentit, per tal de mantenir viu el patrimoni festiu i respondre al seu caràcter dinàmic, s'ha creat una comissió de seguiment per analitzar l'evolució i actualitzar els actes i celebracions que s'hi recullen. Així doncs, aquest protocol neix com una eina d'utilitat en l'ordenació de la realitat festiva de Barcelona, una guia d'ús dels actes festius de tradició i de singularitat de la ciutat, que permet la reiteració i l'evolució de la festa amb fixació al calendari i a l'espai urbà.

Ara bé, més enllà de la riquesa de l'activitat i la programació festiva de la ciutat, el cas de Barcelona no es pot analitzar sense tenir en compte els discursos i debats que en els darrers anys han anat apareixent al voltant d'algunes de les seves manifestacions festives i celebracions. La gran projecció de la ciutat i el grau d'atracció turística vinculades en bona mesura a la dimensió cultural de Barcelona han propiciat que algunes de les festivitats populars de la ciutat hagin arribat a ser esdeveniments multitudinaris. Alguns sectors valoren negativament aquest fet ja que consideren que han perdut el seu esperit popular. En efecte, es dona una tensió entre la defensa de la tradició i l'anomenada "sanfermització" d'algunes festivitats, però la realitat és que festa i folklore són una combinació d'atracció turística molt forta. Aquesta vinculació, però, no és nova: des de sempre gent dels pobles veïns s'ha traslladat a veure o participar de festivitats alienes. Tanmateix, com tot, la sobreexplotació i la massificació tenen efectes en l'atracció que els propis veïns poden sentir cap a certes celebracions i festes.

La festa, una experiència col·lectiva

No hi ha una sola definició per al concepte de "festa". De fet, és un terme difícil de caracteritzar en tant que hi intervenen diversos àmbits i aspectes que la determinen i que són canviants i dinàmics. En efecte, al llarg del temps, es donen evolucions i transformacions en les formes, els continguts i les simbologies associades a les festivitats que alteren alguns dels seus aspectes.

Ara bé, més enllà dels canvis que es donen en les característiques de les festivitats, hi ha almenys dos elements que es mantenen inalterables en la seva definició i que veritablement són els que fan distingir entre allò que es considera moviment festiu i allò que no. La festa és, en primer lloc, la sacramentalització del temps mitjançant una seqüència de ritus (Delgado, 1992). És a dir, un esdeveniment que marca moments excepcionals de l'any que es repeteixen i es ritualitzen en el temps. L'altre tret distintiu i essencial de la festa és la seva condició col·lectiva, a la festa "els individus es difonen per transformar-se en una peça més d'una maquinària que segueix un moviment rítmic, uniforme i continu amb un fi comú, condició de possibilitat per a generar realitat" (Hubert i Mauss, 1979, p.142).

En paraules de Jack Lang, exministre francès de Cultura durant el pregó de la Mercé de 1986:

“ La festa no és sols un entreacte d’efervescència i frenesí que irromp la successió dels dies. En un món a vegades inhumà i sovint difícil, amb tendència a perdre el regust de la fraternitat, es vol instaurar per unes hores una relació més càlida i menys distant entre els homes”

L’espai públic, recuperació i canvis en els seus usos

Val a dir, però, que històricament la festa sempre ha estat vinculada a “l’ocupació de l’espai públic”. No ens podríem imaginar les ballades de sardanes, les actuacions d’esbarts i balls de gitanes, les actuacions castelleres i de falcons, els envelats de Festa Major o els balls populars sense l’ocupació de l’espai públic, ni tampoc el fenomen de la Nova Cançó i Cançó Catalana que es plasmava en multitudinaris concerts (des del mític Fòrum Vergés, passant per les Sis hores de Cançó de Canet de Mar,...), ni tot el moviment d’espectacles infantils (Xesco Boix, Comediants, La Claca, Marduix...) per citar algunes de les manifestacions festives més representatives. És cert, però, que en la mesura que es reforça el moviment festiu, la seva presència a l’espai públic es multiplica i es fa més present.

Així mateix, també és important destacar la importància de l’ús de l’espai públic per arribar a certs col·lectius i assolir objectius determinats. Les activitats i actuacions amb caràcter pedagògic en són un bon exemple (espectacles de teatre, música, circ, etc. al carret) ja que no assolirien la mateixa força educativa si no es duguessin a terme a l’espai públic i amb la complicitat veïnal.

Un exemple és l’Agenda 21 de la cultura que reconeix els espais públics com espais per a la cultura: “Els espais públics són bens col·lectius que pertanyen a tots els ciutadans. Cap individu o grup pot veure’s privat de la seva lliure utilització, dins del respecte a les normes adoptades a cada ciutat”.

Les singularitats del tercer sector cultural

El tercer sector es configura i defineix d’entrada a partir d’una doble negació: allò que no és públic, estatal, ni tampoc lucratiu o regulat directament pel mercat. En l’àmbit cultural, concretament, el tercer sector està format per totes aquelles entitats, institucions i col·lectius que realitzen activitats culturals, en gran mesura, al marge del mercat, que no vol dir pas de manera antagònica, ja que força vegades hi ha punts de connexió i de col·laboració. En aquest sentit, també cal tenir en compte el paper de la cultura popular i la festa com a espais de creació de nous públics i nous protagonistes. És notori el fet, per

exemple, del teatre amateur com a planter d'actors professionals i de nous públics. En efecte, es pot plantejar l'existència d'una manera singular i potencialment específica, una manera d'entendre i intervenir en el camp cultural i en l'espai públic pròpia del tercer sector cultural (Fina, Subirats et al, 2011).

Qüestions com proximitat, participació ciutadana, cohesió social, integració o transformació social són elements que caracteritzen l'activitat del tercer sector en l'àmbit cultural, més enllà que formin part dels seus objectius específics. L'activitat que porta a terme el tercer sector cultural té uns efectes directes i indirectes sobre l'entorn que superen l'activitat concreta. Així, part del seu impacte són una sèrie d'elements intangibles i de valors col·lectius que es fomenten i transmeten a través de la seva tasca.

L'impacte de la cultura, efectes econòmics i socials

En les darreres dècades, la dimensió econòmica d'aquelles activitats catalogades com a culturals ha crescut de manera significativa al nostre país. Ara bé, decidir de què es parla quan es diu "valor de la cultura" és més complex. Es pot parlar del seu valor simbòlic, de llegat, generador d'espais, etc. i també es pot parlar del seu valor mercantil. De fet, el sector de la cultura i les arts té les característiques pròpies de qualsevol branca d'activitat econòmica. Tant l'activitat com la despesa cultural que la societat efectua en cultura tenen unes repercussions econòmiques que transcendeixen l'àmbit del propi sector per abastar el conjunt de l'economia, ja sigui a escala local, nacional o estatal.

Ara bé, en els darrers anys, l'estudi de l'impacte econòmic de la cultura com a mitjà per posar-la en valor s'ha vist complementat per una nova aproximació que busca determinar el paper de la cultura en el desenvolupament de les societats. Es tracta d'una anàlisi basada en la recerca del retorn social de la cultura que supera les qüestions econòmiques i que busca l'impacte que l'activitat cultural pot exercir per assolir objectius que no són directament culturals. Aquesta mirada sobre el retorn social de les polítiques culturals ha centrat l'atenció en la capacitat de la cultura per facilitar la consecució dels objectius de l'acció pública en altres àmbits i agendes polítiques sectorials: educació, salut, medi ambient, seguretat, urbanisme, etc. Es defensa i s'argumenta així a favor de la funció instrumental de l'acció cultural que rep suport per part de l'Administració pública.

L'activitat associativa i la participació cívica i ciutadana són àmbits carregats d'intangibles i de valors i, per tant, per fer una primera aproximació a l'impacte del moviment festiu de Barcelona participat i organitzat per les entitats de la ciutat, és necessari tenir present aquestes línies d'anàlisi sobre els efectes positius de l'acció cultural en el conjunt de la societat, més enllà dels seus impactes estrictament econòmics.

2. El moviment festiu a la ciutat de Barcelona. Caracterització, impacte i tendències

L'enquesta que s'ha dut a terme com a base per a l'anàlisi han posat l'atenció específicament en aquelles entitats i col·lectius que formen part de l'anomenat tercer sector cultural. Totes les entitats estudiades són privades i sense afany de lucre. S'han exclòs els organismes o entitats de caràcter públic o empresarial.

Per altra banda, amb una voluntat inclusiva d'adequar la informació a la realitat, s'han tingut en compte per a l'informe col·lectius que no estan constituïts formalment com a associacions. En aquest sentit, s'han inclòs seccions d'entitats per la seva activitat específica (per exemple, seccions d'ateneus) així com també col·lectius que funcionen com a agents generadors d'activitat en el marc del moviment festiu però que no estan constituïts formalment, com és el cas d'algunes comissions de veïns.

Així mateix, tenint en compte la importància que tenen les relacions i la coordinació entre entitats, s'han tingut també en compte les entitats de segon nivell: federacions, coordinadores i agrupacions.

Finalment, pel que fa als àmbits d'activitat de les entitats estudiades, s'han considerat les que tenen visibilitat i vocació pública, és a dir, que estan obertes al conjunt de la ciutadania i no només als propis socis. En aquest sentit, s'han prioritzat les activitats realitzades a l'espai públic o a espais de caràcter públic. Donada la vinculació entre el moviment i el calendari festiu i la cultura tradicional i popular, aquest tipus d'expressions tenen un pes molt destacable entre els àmbits d'activitat de les entitats i col·lectius analitzats en aquest informe.

Metodologia

Aquest Informe es basa en una aproximació quantitativa a la realitat del sector festiu de la ciutat. Per fer-ho, s'ha realitzat una enquesta dirigida a una mostra representativa d'entitats del sector, amb l'objectiu de conèixer la seva estructura, massa social, recursos i infraestructura i activitat.

A dia d'avui no existeix un únic directori de referència amb informació actualitzada sobre les entitats de l'àmbit festiu de Catalunya o de la ciutat de Barcelona. Si bé és cert que tant la Generalitat de Catalunya com l'Ajuntament disposen de directoris i registres d'entitats, aquests presenten dues problemàtiques remarcables: d'una banda, el baix nivell d'actualització de la informació, que fa que entitats ja dissoltes o inactives figurin en aquestes fonts sense que es realitzi una validació o actualització dels registres que contenen de forma periòdica. De l'altra, la manca d'una categorització estandarditzada dels diversos àmbits d'activitat de les entitats que apareixen en els registres i directoris que dificulta la seva agrupació i la identificació de les que estan vinculades al moviment festiu.

Com a conseqüència d'aquesta dispersió informativa i manca d'actualització de les dades sobre les entitats del sector, un primer objectiu de la recerca ha estat la construcció, en la mesura del possible, d'un cens d'entitats que permetés, en la fase posterior, fer arribar l'enquesta a una mostra representativa d'agents del sector. Per fer-ho, s'han combinat diverses fonts informatives, que s'han contrastat entre elles per tal d'assegurar la vigència de les dades. En aquest sentit, alguns dels directoris i registres emprats a tal efecte han estat:

- Directoris de Districte i agenda d'activitats de l'Ajuntament.
- Base de dades d'entitats culturals i associacions, ECA (Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals de la Generalitat de Catalunya).
- Guia d'entitats. Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.
- Cens d'entitats de l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català i de les federacions i agrupacions que en formen part.

El cens resultant s'ha depurat a partir de trucades telefòniques i recerques telemàtiques per tal d'excloure aquelles entitats inactives, presents als directoris en més d'un àmbit d'activitat o que no formen part del tercer sector associatiu cultural de la ciutat. Com a conseqüència, s'ha pogut verificar l'existència de 514 entitats actives, de les quals s'ha seleccionat una mostra representativa de 250, elaborada a partir dels àmbits d'activitat, la dimensió i la distribució territorial, a les que se'ls ha enviat l'enquesta per via telemàtica. La selecció de la mostra d'estudi ha tingut en compte l'àmbit d'activitat, el districte i el volum de les entitats, per tal d'assegurar la màxima representativitat dels resultats per al conjunt de la ciutat.

Durant el període de camp de l'enquesta, que s'ha realitzat d'octubre de 2012 a febrer de 2013, s'han obtingut 130 respostes satisfactòries (65% del total) i s'ha realitzat un suport telefònic d'informació i assessorament a les entitats que ho han necessitat. Finalment, i a partir de les respostes de la mostra, s'ha realitzat una projecció de resultats per al conjunt de les 514 entitats del cens, mitjançant l'agrupació de les entitats en funció de característiques tipològiques significatives.

Agrupacions segons àmbits principals d'activitat	Àmbits d'activitat
Teatre, música i dansa	Balls de bastons
	Bandes de música
	Cant coral
	Música tradicional
	Esbarts
	Havaneres
	Cobles
	Teatre amateur
	Pastorets
	Sardanes
Centres associatius	Ateneus
	Coordinadores d'entitats
	Difusió i recerca
	Organització de festes
Bestiari, diables, gegants i capgrossos	Bestiari i diables
	Gegants
	Capgrossos
	Trabucaries
Castellers i falcons	Castellers
	Falcons
Artesania popular	Puntaires
	Pessebristes

Els resultats de l'enquesta, que es presenten per al global del sector de la ciutat, s'ofereixen de forma diferenciada segons l'àmbit d'activitat de les entitats per tal de poder detectar dinàmiques diferenciades per a cadascun d'ells.

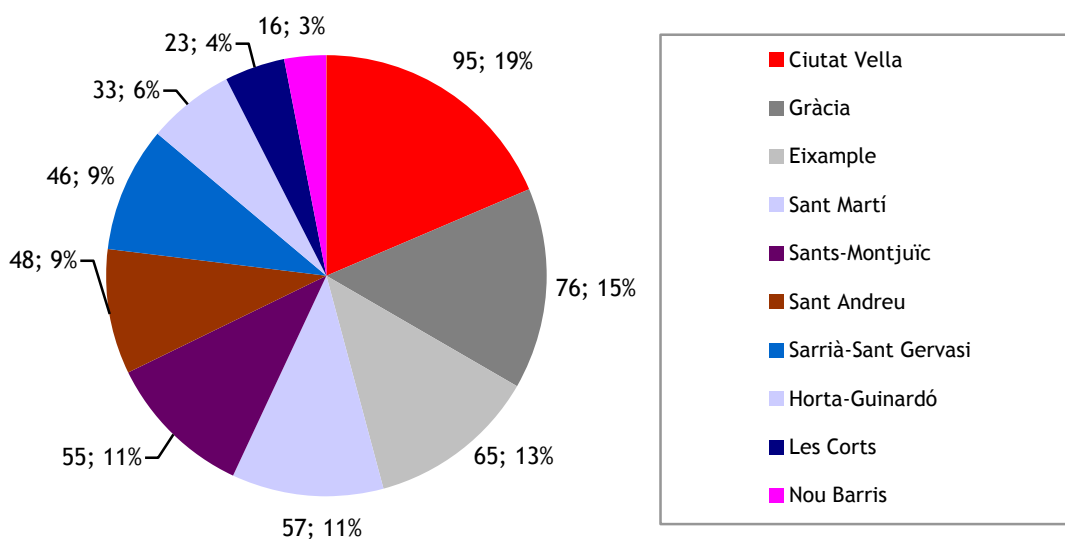
2.1. Caracterització

- Nombre d'entitats de cultura popular i tradicional que formen part del moviment festiu de la ciutat de Barcelona: **514**.
- Nombre de participants que participen en l'organització d'activitats vinculades a la festa: **117.718 persones**.
- Volum econòmic del sector: **28 milions d'euros**.
- N° d'activitats anuals en les que participen: **6.200**.

La distribució territorial de les entitats

La distribució de les entitats per districtes mostra que la major concentració es troba a Ciutat Vella (95) i Gràcia (76), seguides per l'Eixample (65) i Sant Martí (57). Entre aquests 4 districtes es concentra prop del 60% de les entitats de cultura popular que participen del moviment festiu de la ciutat. Per altra banda, els districtes amb menys entitats són Nou Barris (16) i Les Corts (23).

Figura 1. Entitats segons districte.

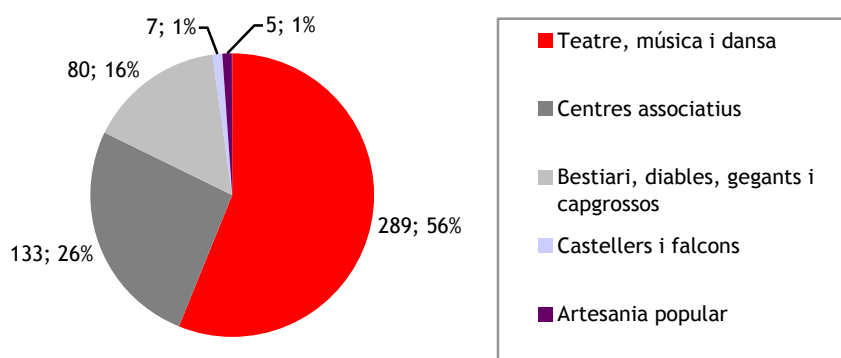
Aquesta concentració no té una relació directa amb el volum de població de cada districte³, ja que són els districtes de l'Eixample i Sant Martí els que compten amb més població mentre que Ciutat Vella i Gràcia es troben en el novè i vuitè lloc, respectivament, pel que fa al volum de població. La major o menor presència d'entitats en els diferents districtes, per tant, està relacionada amb factors com ara la tradició associativa dels barris, els esdeveniments de centralitat que s'hi organitzen o d'altres elements intangibles que doten els districtes d'una determinada identitat.

Distribució per àmbits d'activitat

Una bona part de les entitats analitzades intervenen en diferents àmbits d'actuació. No obstant això, a l'hora d'agrupar-les per temàtiques s'ha pres en consideració la seva activitat principal. Així, el 56% de les entitats de cultura popular i tradicional del moviment festiu de Barcelona realitza activitats vinculades al teatre, la música i la dansa. En quant a aquest grup, s'hi inclouen les corals, els esbarts, els grups de teatre, els grups de música tradicional, les bandes, etc. Cal destacar la gran presència de corals: 204 corals actives i que participen de la programació musical i festiva de la ciutat.

Per altra banda, hi ha un total de 133 centres associatius, que inclouen els ateneus, les coordinadores i les entitats dedicades a l'organització de festes o celebracions vinculades al calendari festiu. En tercer lloc, es troben les colles de diables, gegants i capgrossos i altres entitats vinculades al bestiari festiu, que sumen un total de 80 entitats. Per últim, Barcelona compta amb 7 entitats dedicades als castells o als falcons com a activitat principal i 5 entitats que treballen l'artesanía popular.

Figura 2. Entitats segons àmbit principal d'activitat.

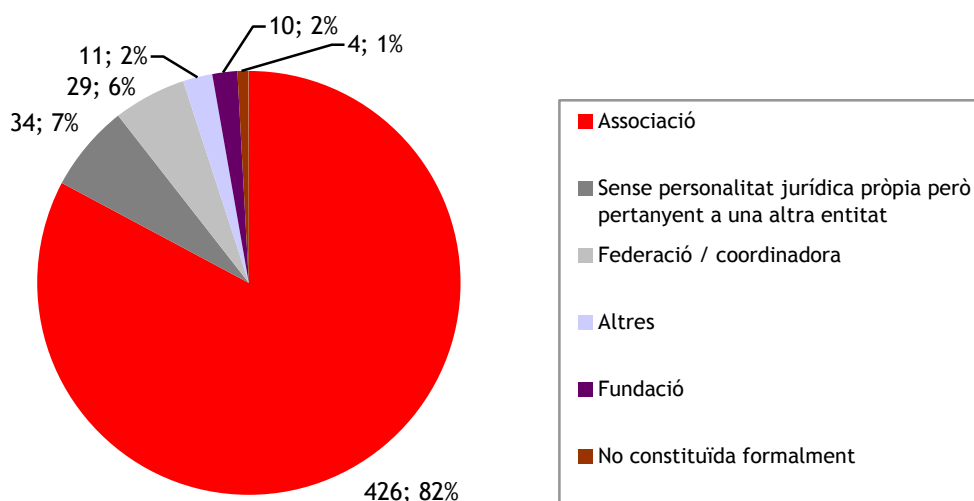
³ Població per districtes (Lectura del Pabró d'habitants municipal 30 de juny de 2011): Eixample (264.997 hab.), Sant Martí (231.584 hab.), Sants-Montjuïc (182.771 hab.), Horta-Guinardó (169.512 hab.), Nou Barris (167.548 hab.), Sant Andreu (146.956 hab.), Sarrià-Sant Gervasi (144.791 hab.), Gràcia (121.430 hab.), Ciutat Vella (104.056 hab.) i Les Corts (82.340 hab.).

Nivell de regulació

La major part de les entitats estan constituïdes com a associacions (82%). Les segueixen 34 seccions o entitats (7%) sense personalitat jurídica pròpia però que pertanyen a una entitat que sí que en té. Del total d'entitats, només un 1% no està constituït formalment.

En aquest punt, convé recordar que les fonts emprades per a la construcció del cens d'entitats de l'informe han begut, principalment, de directoris i registres oficials de caràcter administratiu. Per tant, aquest fet pot explicar el reduït volum d'entitats no constituïdes o amb una estructura informal de funcionament.

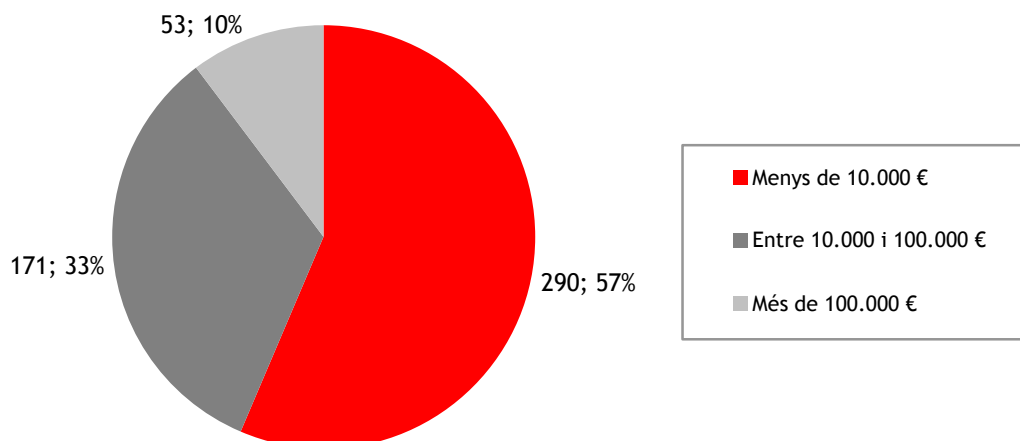
Figura 3. Entitats segons titularitat.

Volum econòmic

Finalment, una mirada als pressupostos de despeses pot ajudar a caracteritzar les entitats de Barcelona vinculades al moviment festiu de la ciutat. Així, un 57% tenen un pressupost anual inferior als 10.000 euros i només un 10% el tenen superior als 100.000 euros. Per tant, es tracta d'un sector amb estructures econòmiques reduïdes però que, com es veurà al llarg del present informe, generen un gran nivell d'activitat i tenen un impacte econòmic elevat.

Figura 4. Entitats per trams de pressupost anual de despesa.

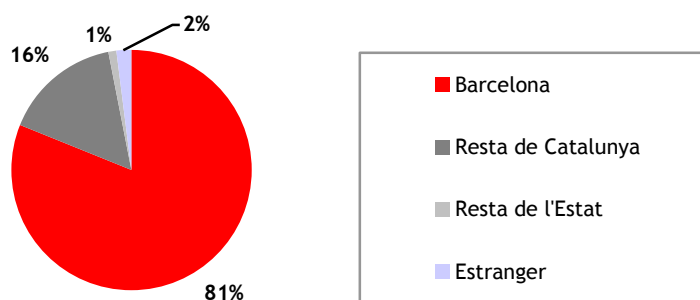

2.2. L'impacte del moviment festiu generat per les entitats de Barcelona

Les entitats de Barcelona organitzen i / o participen en **6.200 activitats anuals**, una mitjana de **119 activitats per setmana**, que són part fonamental del moviment festiu de la ciutat.

Més del 80% de les activitats que han organitzat o en les que han participat les entitats de cultura popular han tingut lloc a la ciutat de Barcelona i un 16% a altres localitats de Catalunya.

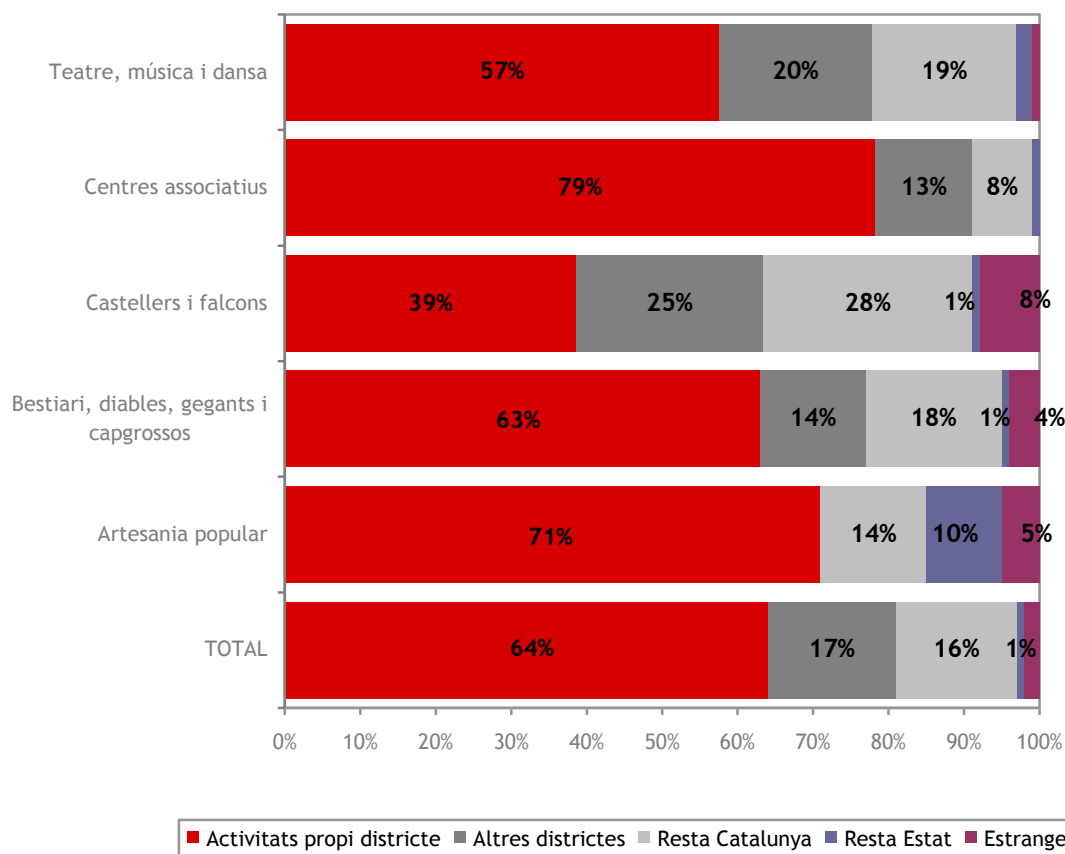
Figura 5. Activitats segons lloc de realització.

Gairebé el 65% de les activitats que realitzen les entitats tenen lloc als seus propis districtes. No obstant això, l'àmbit temàtic influeix de forma determinant en l'abast territorial de les seves actuacions. Així, els castellers i els falcons realitzen un 28% de la seva activitat a la resta de Catalunya, i les entitats dedicades al teatre, la música i la dansa fan quasi la meitat de les activitats fora del seu propi districte, mentre que la resta d'entitats concentren majoritàriament la seva activitat al seu entorn més proper.

Els centres associatius són els que mostren menys activitat fora del seu districte degut a que moltes d'aquestes entitats desenvolupen la major part de les seves activitats als seus locals socials (ateneus) o en l'organització de festes locals (comissions de festes), tot i que és habitual que algunes de les seccions d'aquestes entitats sí actuïn fora del districte regularment.

Figura 6. Activitats segons lloc de realització i àmbit d'activitat de l'entitat.

L'impacte econòmic: l'aportació feta per les entitats

Els socis i col·laboradors de les entitats dediquen prop de **12 milions d'hores anuals** al desenvolupament de l'activitat.

Més enllà de l'aportació i l'estalvi que pugui suposar per a la ciutat la inversió desinteressada en temps i esforços que realitzen les entitats, el seu compromís és conseqüència d'una passió per promoure i difondre tradicions i expressions culturals en el marc del moviment festiu i formar part de la realitat cultural del seu entorn com a agents actius. Així, el gran valor afegit d'aquestes hores dedicades a la festa i a la comunitat no es pot mesurar en termes monetaris. La dedicació voluntària no és un mitjà per aconseguir un objectiu optimitzant-ne els recursos; el **com** -aquestes hores de dedicació desinteressada- és clau per entendre el **què** i el **per què** d'aquestes actuacions, per trobar el nucli del seu sentit últim.

Per a comprendre la dimensió i l'impacte econòmic del que representa el moviment de la cultura popular i tradicional, es podria afirmar que els socis i col·laboradors de les entitats dediquen prop de 12 milions d'hores anuals al desenvolupament de l'activitat, que suposarien una aportació equivalent a 7.134 treballadors a jornada completa (40h setmanals). Aquesta relació només busca ajudar a quantificar el volum de dedicació voluntària de les entitats i col·lectius que permet mantenir l'activitat festiva de la ciutat.

Figura 7. Mitjana d'hores de dedicació mensual per tipus de soci segons grau de participació en l'entitat.

Tipus de socis segons grau de participació en l'entitat	Mitjana d'hores de dedicació mensual	Total hores de dedicació anual
Membres de la Junta	29 hores	1.358.823 hores
Socis activistes (col·laboren voluntàriament a la gestió interna de l'entitat i/o participen en l'organització i realització d'activitats. No inclou els membres de la Junta Directiva)	18 hores	4.623.705 hores
Socis passius (participen de les activitats, però no col·laboren en la gestió de l'entitat i/o en l'organització d'activitats)	10 hores	5.418.408 hores
Col·laboradors o participants puntuals	3 hores	583.310 hores

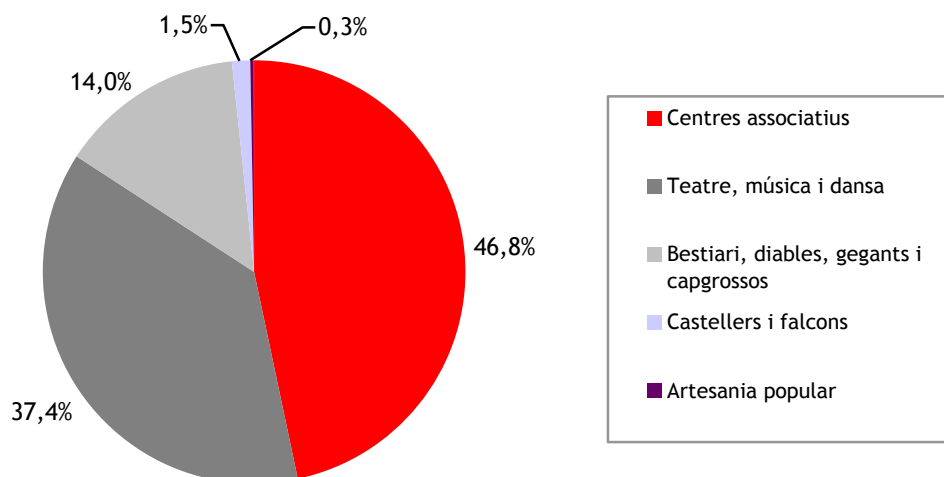
L'impacte en l'oferta cultural: generació de consums

Durant l'any, les activitats de cultura popular i tradicional organitzades per les entitats de Barcelona tenen més de **8,3 milions d'assistents**.

Com ja s'ha apuntat, la festa va associada a la participació i a l'espai públic, de manera que les activitats que s'han tingut en compte per a la realització d'aquest informe són aquelles que realitzen les entitats de forma oberta al conjunt de la ciutadania. Per valorar el que suposen els 8,3 milions d'assistents en actes de cultura popular i tradicional, es pot dir que durant l'any 2011, al conjunt Catalunya, es van produir un total de 42,9 milions de consums culturals⁴.

Els centres associatius són el tipus d'entitat que concentra una major part del públic assistent a les activitats, degut principalment al fet que dins d'aquesta tipologia es troben les entitats dedicades a l'organització de festes així com els ateneus, amb local propi i programació força regular.

Figura 8. Distribució de públic assistent per àmbit principal d'activitat de les entitats.

⁴ Aquesta dada inclou: 20,1 milions d'espectadors al cinema; 2,8 milions d'espectadors a les sales de teatre; 5,3 milions d'espectadors a concerts; 11,5 milions de visitants als museus; 3,2 milions d'usuaris a biblioteques.

L'impacte exterior: elements de projecció i atracció exterior

El sector actua com un element de projecció de Barcelona i Catalunya a l'exterior.

Un total de 1.116 activitats realitzades per entitats de cultura popular i tradicional de Barcelona s'han realitzat a la resta de Catalunya, 87 a la resta de l'Estat i 118 a l'estranger. Aquest fet dóna bona mostra d'un alt nivell de projecció i de dinamisme del sector que genera relacions estables amb altres entitats i altres expressions festives fora del seu àmbit local. Cal dir que part important de les activitats que es realitzen fora de Barcelona s'emmarquen en trobades amb altres entitats que treballen en els mateixos àmbits d'activitat. El cas més evident són les entitats dedicades als castells, al bestiar, els gegants i els capgrossos que, com s'ha apuntat anteriorment, presenten els percentatges més alts d'activitat fora de la ciutat.

Es tracta d'una dada que encara posa més en valor el compromís d'aquestes entitats i dels seus socis i membres amb l'activitat que realitzen en tant que no es limiten a desenvolupar-la al seu àmbit d'influència més proper, sinó que dediquen esforços a generar xarxes i establir relacions amb altres realitats.

L'activitat festiva a Barcelona forma part de l'atractiu turístic de la ciutat de Barcelona.

Així mateix, cal fer un apunt especial al paper que les expressions de cultura popular i tradicional, i el moviment festiu en general, juguen com a elements d'atracció turística, tant interna com externa.

L'any 2010 la ciutat de Barcelona va rebre 7.133.524 turistes⁵, dels quals 3,6 milions eren vacacionals. De la valoració sobre els diferents elements de la ciutat de Barcelona feta pels turistes, la segona millor valorada, després de l'oferta arquitectònica va ser l'oferta cultural. Tot i que aquesta oferta cultural inclou la important oferta museística i de programació cultural de Barcelona, certament el moviment festiu és també un element essencial en la configuració de la ciutat com un destí turístic cultural. Només cal veure el renom i el nombre d'assistents externs que cada any es desplacen a Barcelona per participar de la Festa de la

⁵ Estadístiques de turisme a Barcelona. Síntesi. Barcelona Turisme.

Mercè⁶, les Festes de Gràcia o la Diada de Sant Jordi. En efecte, l'oferta festiva de la ciutat és un element amb un gran potencial d'atracció que ha de contribuir a la projecció del projecte de capitalitat cultural de la ciutat.

2.3. Les entitats de cultura popular

A Barcelona hi ha **514 entitats** que participen activament del moviment festiu de la ciutat amb una massa social de més de **117.000** persones

Les entitats: agents de participació

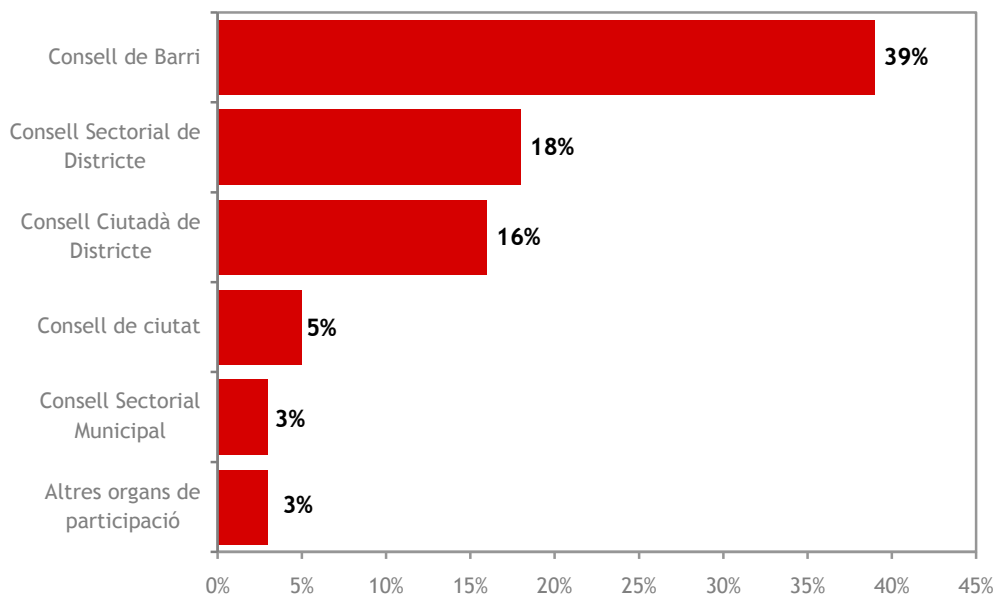
Les entitats de cultura tradicional són interlocutors legitimats i actius amb les administracions públiques.

Els nivells de participació de les entitats als diferents òrgans municipals donen mostra de la relació regular que mantenen amb l'administració municipal. Així, prop del 40% de les entitats participen als Consells de Barri, que tenen com a finalitat treballar, de forma participativa, qüestions vinculades amb el desenvolupament de polítiques públiques de proximitat i convivència. En menor mesura, el 18% de les entitats participen als Consells Sectorials de Districte i un 16% en els Consells Ciutadans de Districte.

Així doncs, les entitats de cultura popular de Barcelona tenen un nivell de participació regulat positiu, tot i que encara queda marge per millorar i guanyar més presència en els òrgans de participació municipal. En aquest sentit, cal apuntar que una major presència en aquests espais pot ajudar a millorar el coneixement que l'administració pública té de les entitats i de l'activitat que desenvolupen a la ciutat.

⁶ La Mercè 2011 va aplegar al voltant d'1.175.000 persones.

Figura 9. Entitats segons si formen part dels diferents òrgans municipals de participació.

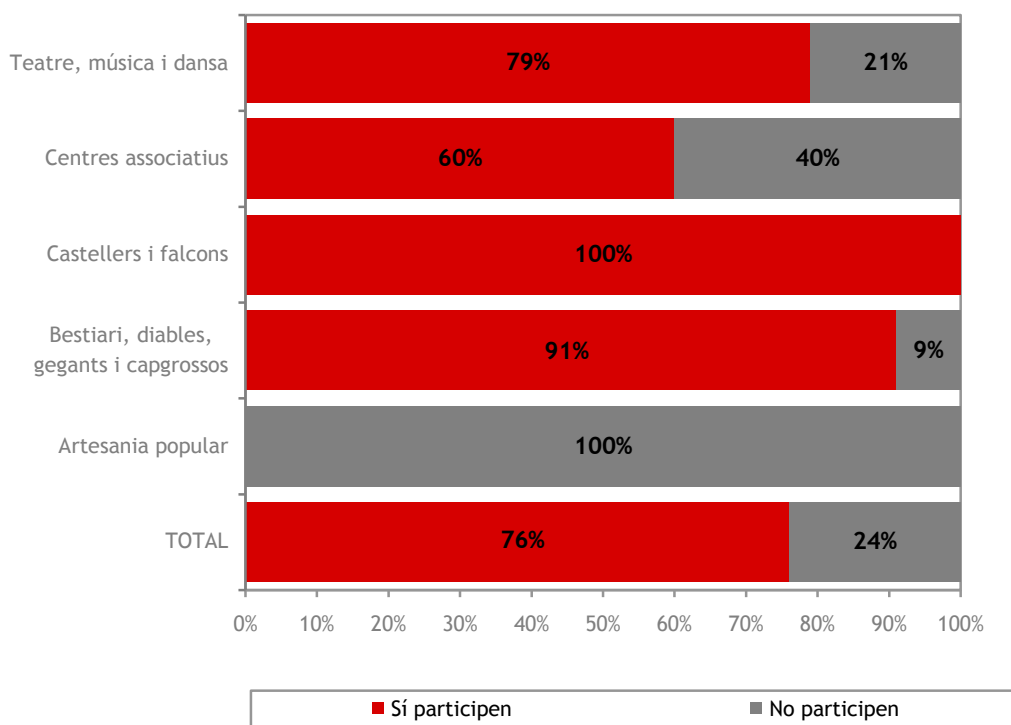

Un sector organitzat

El 76% de les entitats formen part d'alguna organització, coordinadora, federació o entitat de segon nivell dedicada al mateix àmbit d'activitat, tot i que hi ha diferències destacables: les entitats dedicades als castells i falcons són les que tenen un percentatge més elevat de participació en organitzacions sectorials. En efecte, totes les entitats dedicades a aquestes activitats participen en alguna organització sectorial. Es tracta d'un sector molt organitzat tant internament com externament gràcies a la consolidació d'estructures de segon nivell que aglutinen la major part de colles i pel propi funcionament del fet casteller en què la mobilitat i la participació en les diferents diades arreu del territori fan que les relacions entre entitats es mantinguin molt constants. Així mateix, el creixement i l'impacte mediàtic que els castells han assolit en les darreres dues dècades també han tingut un efecte directe en l'organització interna del sector que mou a una important massa social arreu del país. Per altra banda, les entitats dedicades al bestiar, gegants i capgrossos també presenten un alt nivell d'organització sectorial (91%).

Així doncs, es pot concloure que hi ha un alt grau de relació entre les entitats del sector de la cultura popular vinculat al moviment festiu arreu de Catalunya, un fet que demostra un important compromís amb la generació de xarxa i el treball conjunt.

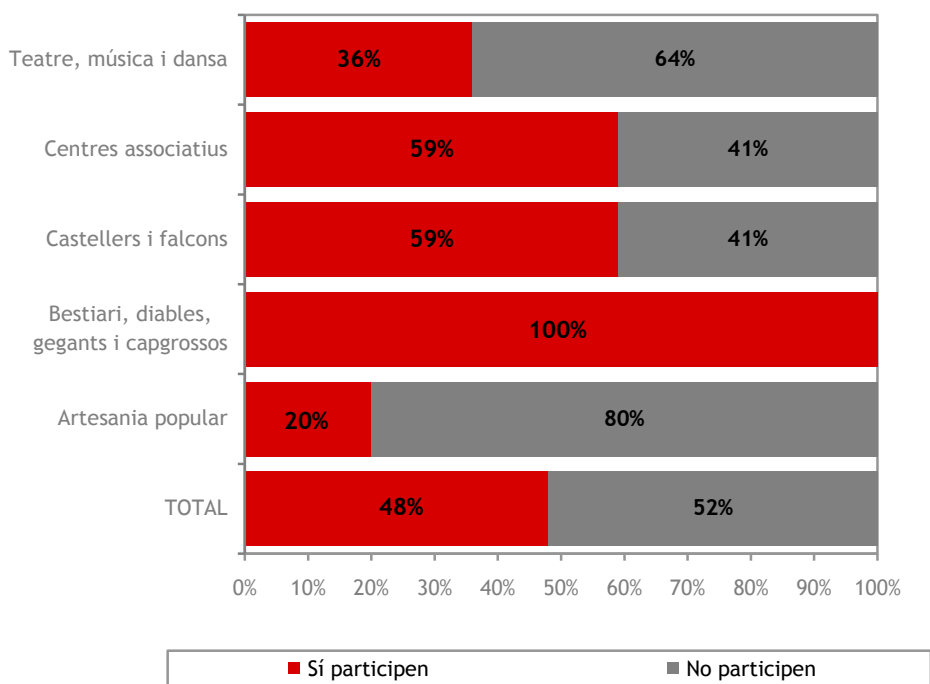
Figura 10. Entitats segons si formen part d'alguna agrupació, coordinadora o federació d'entitats del seu àmbit d'activitat per àmbit principal d'activitat de les entitats.

Els nivells de participació de les entitats de cultura popular de Barcelona en agrupacions, coordinadores o federacions a nivell de barri o districte són inferiors que en organitzacions sectorials: un 48% de les entitats hi participen. En aquest cas són les entitats vinculades amb el bestiari, diables, gegants i capgrossos les més organitzades a nivell territorial (100%), seguides pels centres associatius i els castellers i falcons (59%).

En el cas del bestiari, aquest alt grau de participació en organitzacions a nivell de districte o barri es pot entendre per l'estreta relació que aquest tipus d'entitats tenen amb l'organització de festes majors i altres celebracions vinculades a zones concretes de la ciutat. Aquestes celebracions s'organitzen a partir d'un treball conjunt entre diferents agents, públics i privats, i per tant, donen peu a l'estructuració de la feina a partir d'agrupacions, coordinadores o federacions vinculades al districte o al barri.

Figura 11. Entitats segons si formen part d'alguna agrupació, coordinadora o federació d'entitats del barri o districte per àmbit principal d'activitat de les entitats.

Un sector econòmicament viable

Les entitats de cultura popular de Barcelona tenen un alt grau d'autosuficiència econòmica.

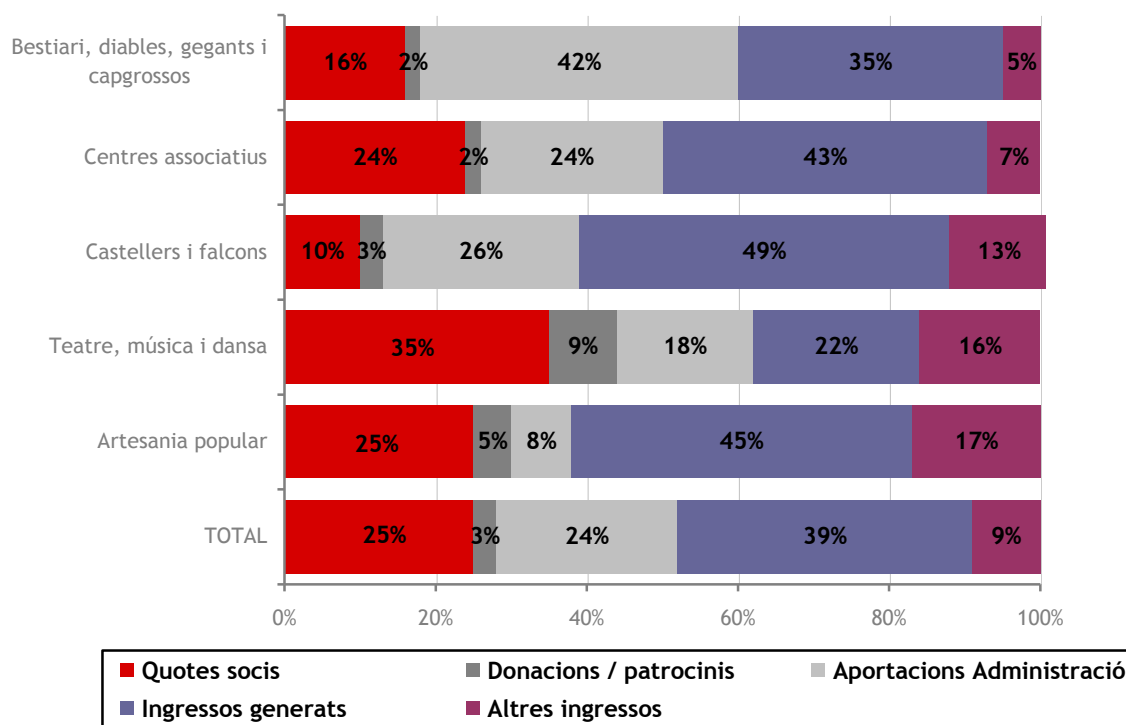
Tenint en compte els pressupostos d'ingressos i despeses de l'any 2011, el volum econòmic de les entitats de cultura popular de Barcelona que participen del moviment festiu és de més de 28 milions d'euros. Tanmateix, el més destacable són les estructures d'ingressos i despeses de les entitats.

El 24% dels ingressos de les entitats de cultura tradicional vinculades al moviment festiu provenen d'aportacions de les administracions públiques, un percentatge que és inferior entre les entitats dedicades a l'artesanía popular i al teatre, la música i la dansa. Les entitats amb major pes d'aportacions públiques als ingressos són les dedicades al bestiari, diables, gegants i capgrossos (42%). Cal tenir present també que del total d'entitats que disposen de local social, un 27% el tenen cedit per alguna administració pública, un fet, per tant, que cal tenir en compte a l'hora d'analitzar el suport públic que reben les entitats i que no només es fa efectiu a partir de les subvencions i aportacions econòmiques.

És important destacar que la principal font d'ingressos de les entitats són els recursos generats per l'activitat de les pròpies entitats, que en el cas dels castellers i falcons quasi arriben al 50%, i com a segona font d'ingressos, es troben les quotes que paguen els socis de les entitats.

Ara bé, cal fer un apunt a part en el cas de les entitats de segon i tercer nivell (coordinadores, agrupacions i federacions...) de Barcelona ja que es tracta d'entitats que per la seva funció aglutinadora tenen un major grau de dependència pública. En aquests casos, tot i que no queden especificats en el següent gràfic, el percentatge d'aportacions públiques sobre el total d'ingressos és de prop d'un 50%.

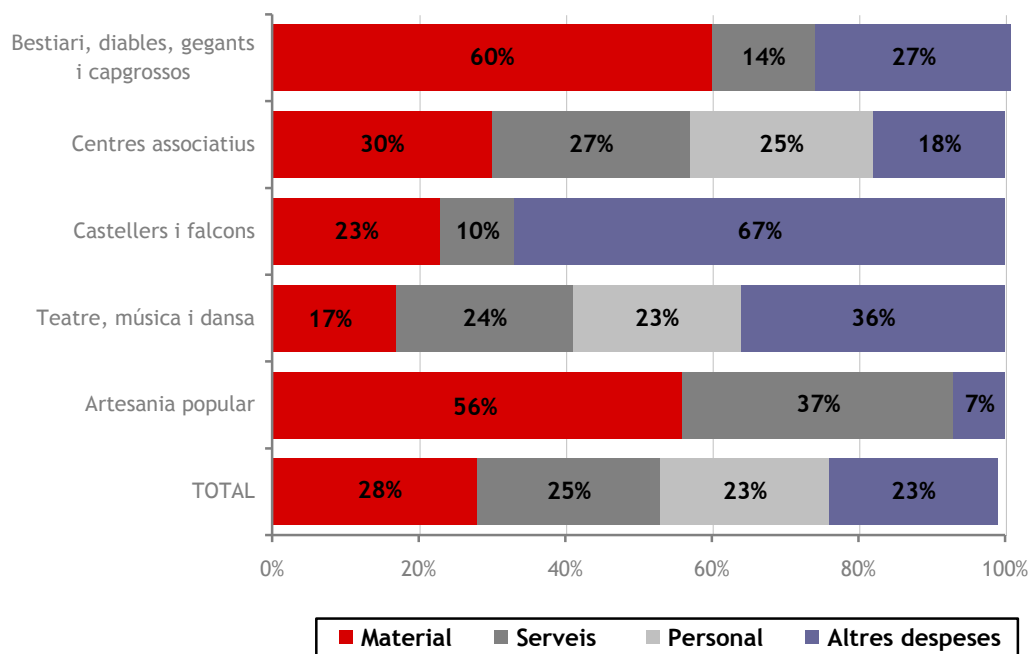
Figura 12. Estructura d'ingressos de les entitats per àmbit d'activitat principal.

A nivell general, l'estructura de despeses de les entitats es troba molt repartida entre la compra i lloguer de material (28%), la contractació de serveis (25%), personal (23%) i altres despeses (23%), tot i que hi ha variacions substancials depenent de l'àmbit d'activitat de les entitats. Les entitats dedicades al bestiari, diables, gegants i capgrossos i a l'artesanía popular, degut a les característiques pròpies de la seva activitat, són les que més despeses de material tenen. Els centres associatius i les entitats de teatre, música i dansa són els únics àmbits amb despeses de personal i, finalment, cal apuntar que més de la meitat de la despesa dels castellers i falcons es troba dins la partida "d'altres despeses", degut

principalment a la inclusió dins d'aquest concepte de les despeses generades pels desplaçaments, molt regulars durant la temporada castellera i que de forma general assumeixen les pròpies entitats.

Figura 13. Estructura de despeses de les entitats per àmbit d'activitat principal.

L'efecte multiplicador dels ajuts públics

Per cada euro que les entitats reben per part de les administracions públiques, el sector fa una **despesa de 4,23 euros**, generant d'aquesta manera un important volum econòmic.

Tot i la creença generalitzada de que l'associacionisme cultural es manté gràcies a les subvencions i aportacions públiques, les dades contradiuen aquesta afirmació. La relació entre els ingressos procedents del sector públic i el total de despesa és de 4,23 euros per cada euro de subvenció. Per valorar aquesta dada es pot comparar amb altres sectors culturals. Així, per cada euro de subvenció rebut, les sales de teatre, dansa i circ de Catalunya generen una despesa de 2,2 euros⁷ i en el cas de les companyies d'arts escèniques

⁷ Estadística d'arts escèniques. Sales de teatre, dansa i circ. 2007-2010. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.

la relació és de 3,7 euros⁸. Ambdues inferiors a la despesa generada per les entitats de cultura popular en la què, a més, cal tenir en compte que no computa la despesa generada per la dedicació d'hores no remunerades dels seus socis.

Un sector compromès amb els nous reptes

Les entitats de cultura popular i tradicional avancen cap a la integració de les TIC.

Les pàgines web són els mitjans de comunicació més utilitzats entre les entitats de cultura popular de Barcelona, tant a nivell intern (64%) com extern (82%). El Facebook, per altra banda, és el segon mitjà més habitual per a la comunicació externa (63%), mentre que a nivell intern ho són les newsletters (61%).

Tanmateix, hi ha diferències entre el nivell d'ús de les eines de comunicació depenent de l'àmbit d'activitat. Així, els castellers i falcons utilitzen la web, el Facebook, les newsletters i els mitjans escrits amb major intensitat que la resta d'entitats. Ara bé, cal tenir en compte que es tracta d'entitats amb una massa social activa àmplia necessària per a dur a terme l'activitat i, per tant, les seves necessitats comunicatives, sobretot a nivell intern, són superiors que les d'altres entitats més reduïdes.

Resumint, encara queda camí per recórrer per aconseguir que el sector s'integri de manera total en l'ús de les diferents eines de comunicació disponibles.

⁸ Estadística d'arts escèniques. Companyies de teatre, dansa i circ. 2007-2010. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.

Figura 14. Eines de comunicació interna que utilitzen les entitats per àmbit d'activitat (multiresposta).

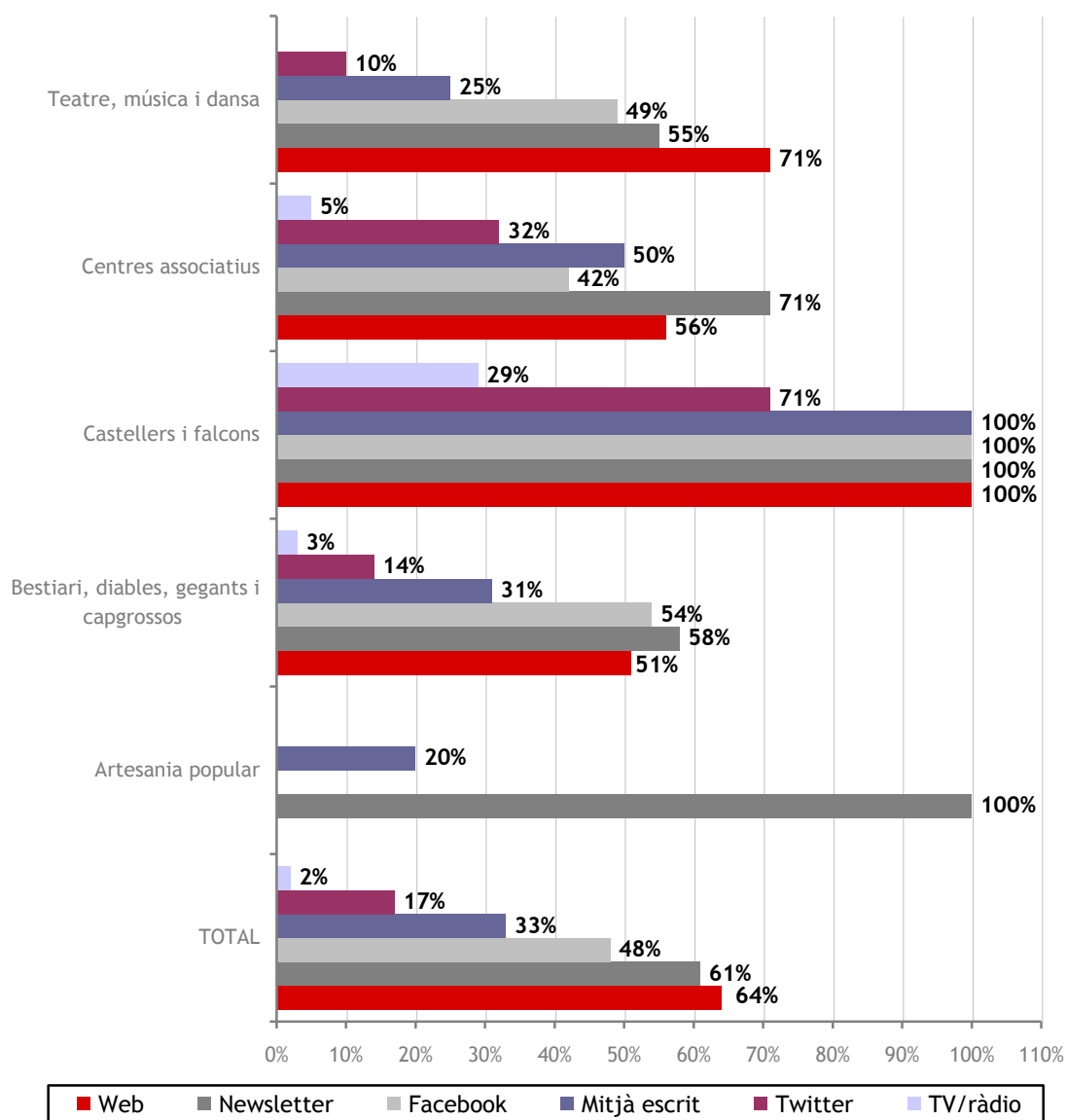
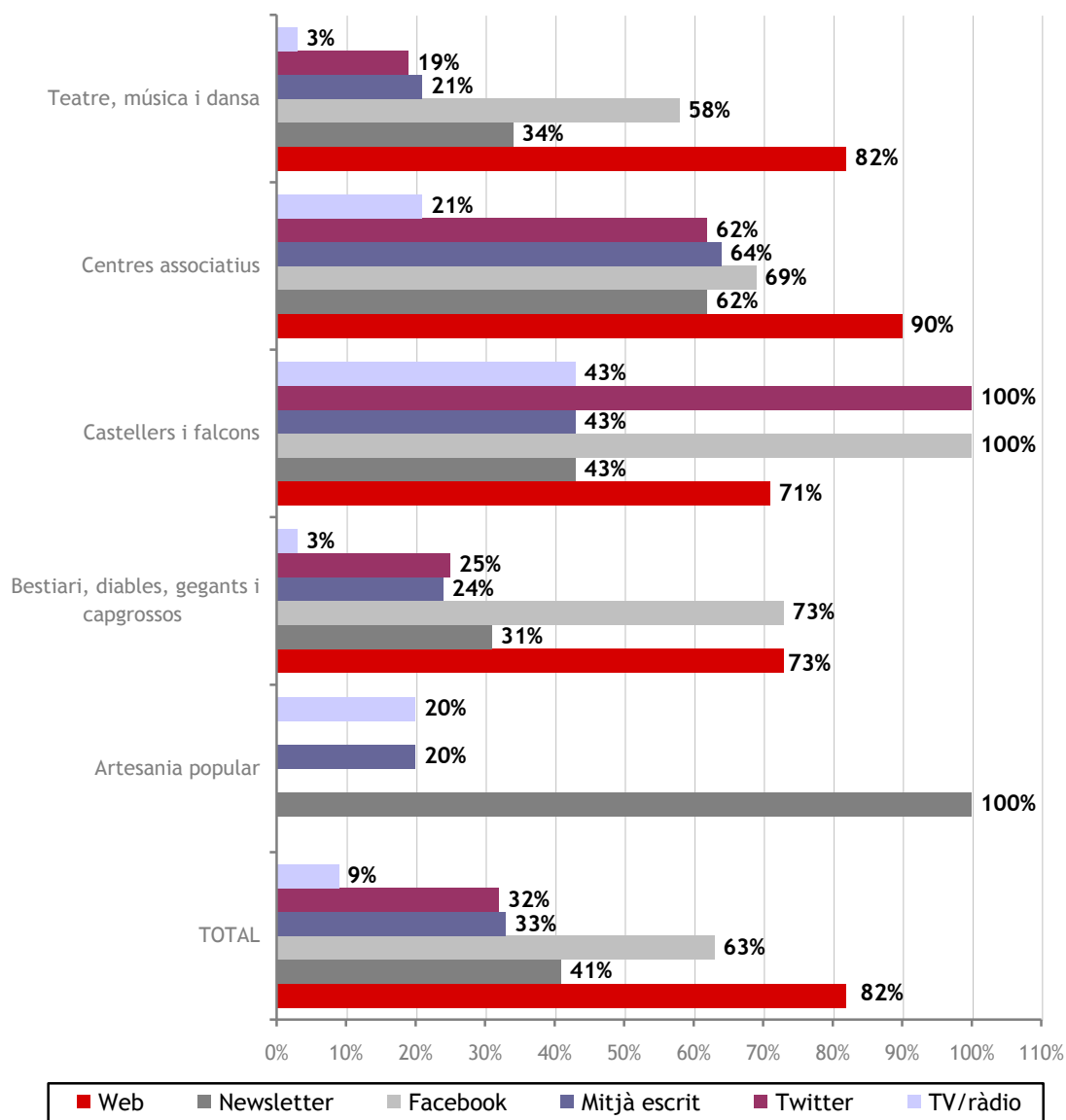

Figura 15. Eines de difusió externa que utilitzen les entitats per àmbit d'activitat (multiresposta).

Tot i que no hi ha dades disponibles que permetin una mirada evolutiva és de suposar que els darrers anys les entitats han anat integrant aquestes formes de comunicació. Aquesta anàlisi no es pot deslligar d'una lectura generacional, per una banda, i de les pròpies necessitats comunicatives de cada entitat i de cada tipus d'activitat que duen a terme. En efecte, les entitats amb un perfil de massa social jove (més de la meitat dels membres menors de 29 anys) utilitzen en major mesura la web, el Facebook i el Twitter com a eines de difusió, tant pel que fa a la comunicació interna com externa.

Figura 16. Eines de difusió externa que utilitzen les entitats segons majoria d'edat de la massa social (multiresposta).

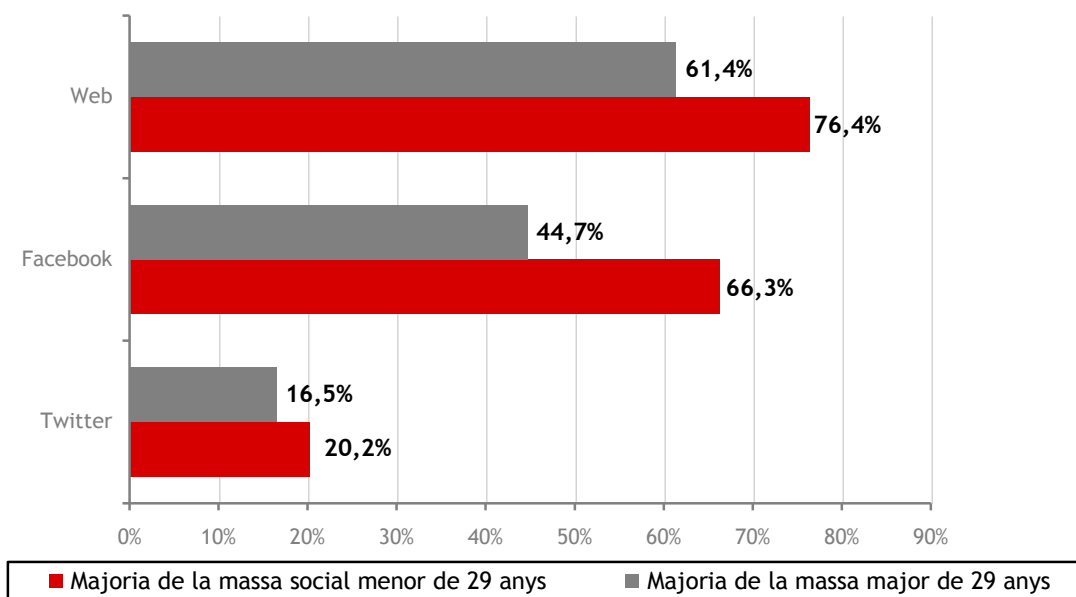
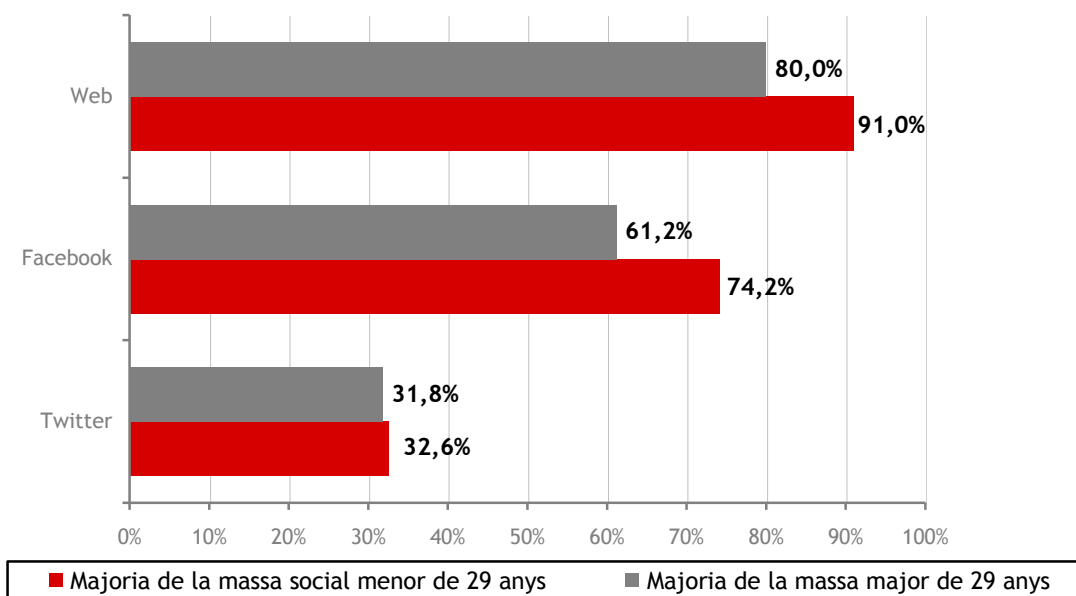

Figura 17. Eines de difusió interna que utilitzen les entitats segons majoria d'edat de la massa social (multiresposta).

El sector realitza una activitat de formació permanent dirigida als seus socis.

Més de la meitat de les entitats de cultura popular organitzen alguna activitat de formació per als seus socis i un 30% realitzen formacions organitzades per altres entitats. Tanmateix, aquesta relació varia depenent de l'àmbit d'activitat. Així, els castellers i falcons són els que més activitats formatives organitzen i participen, la major part de les quals sobre qüestions tècniques i de seguretat i prevenció. Així mateix, totes les entitats d'artesanía popular també organitzen activitats formatives per als seus socis però a diferència dels castellers, només un 20% participen de formació organitzada per altres entitats. Pel que fa al bestiar, diables, gegants i capgrossos, un 68% realitza activitats formatives pròpies i un 46% d'organitzades per altres entitats. En aquest sentit cal destacar els cursos de prevenció en la manipulació del foc que aquest tipus d'entitats ha hagut de realitzar en els darrers anys arran de la directiva europea 2007/23/CE, més coneguda com a "directiva del foc".

En efecte, les entitats de cultura popular de Barcelona vinculades al moviment festiu són conscients de la necessitat d'invertir recursos per assolir major coneixement general i tècnic per millorar la qualitat de la seva activitat i l'eficiència de la seva gestió i, en definitiva, per fomentar inquietuds internes i apropar-se al màxim possible a l'excel·lència.

Figura 18. Entitats segons realitzen activitats formatives pròpies.

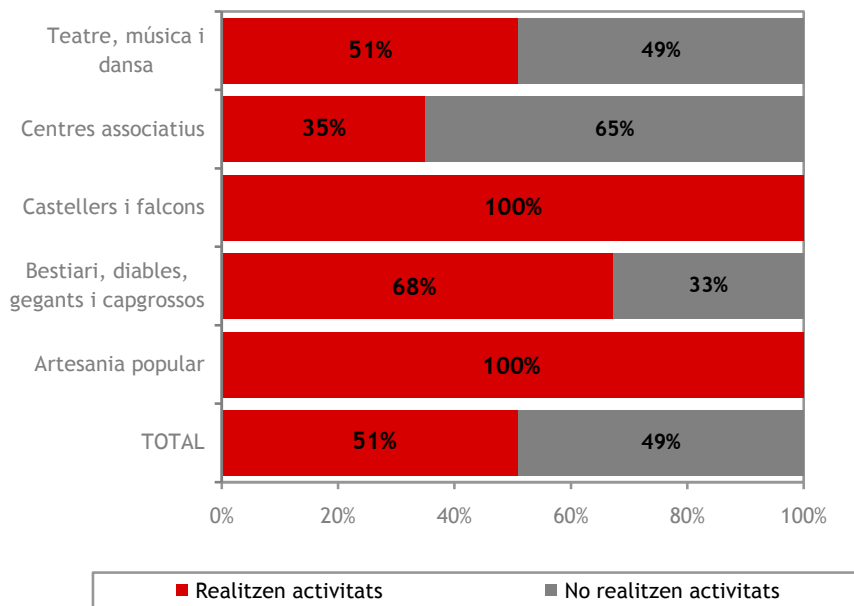
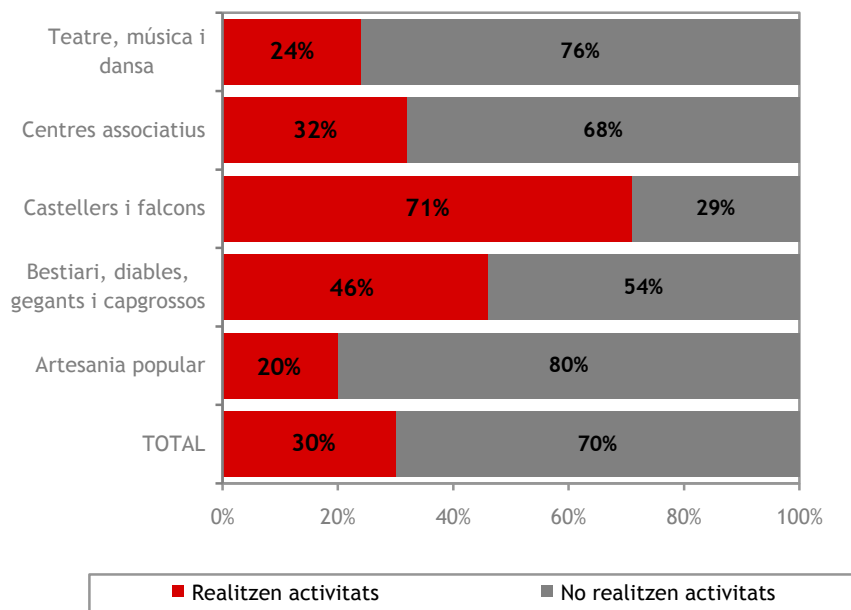

Figura 19. Entitats segons realitzen activitats formatives organitzades per altres entitats.

2.4. El moviment festiu i la cultura popular a Barcelona

El moviment festiu té una **base social heterogènia** i actua com un **factor de cohesió** social i territorial

El relleu generacional

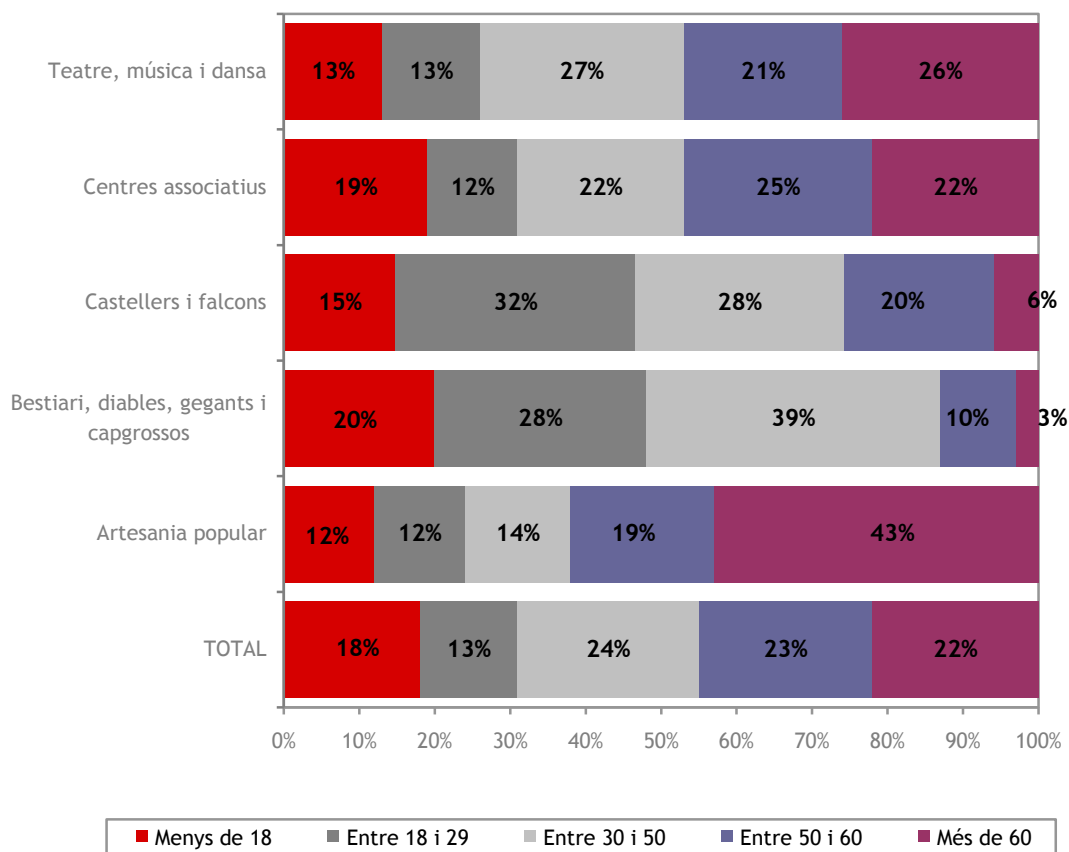
Hi ha força equilibri entre edats dins el total de massa social de les entitats de cultura popular vinculades al moviment festiu a Barcelona. El tram d'edat amb més volum és el que es troba entre els 30 i els 50 anys (24%) i el grup d'edat amb menor presència és el d'entre els 18 i els 30 anys (18%).

Les entitats amb major presència de socis joves (menors de 30 anys) són les dedicades a bestiari, diables, gegants i capgrossos (48%) i els castellers i falcons (47%). Tots dos casos es tracta d'àmbits on hi ha un alt grau d'intergeneracionalitat, especialment en els castells, com correspon a la naturalesa de la pròpia activitat. En l'altre extrem es troben les entitats dedicades a l'artesanía popular on un 62% dels socis tenen més de 50 anys.

Les dades, a més de dibuixar un cert perfil de massa social característic de cada tipus d'entitat, també posen l'alerta en la necessitat de garantir el relleu generacional. En efecte, una menor representació de persones d'entre 18 i 30 anys sembla una tendència generalitzada tot i que, en molts casos, aquesta ve donada per les prioritats en la dedicació del temps derivades del propi cicle vital (maternitat i paternitat, desenvolupament de la carrera professional, etc.).

Tanmateix, és important seguir treballant per augmentar el gruix de persones joves que participen de les activitats festives de la ciutat, no només com a participants puntuals sinó també assumint responsabilitats dins de les entitats.

Figura 20. Entitats segons trams d'edat de la massa social per activitat principal de l'entitat.

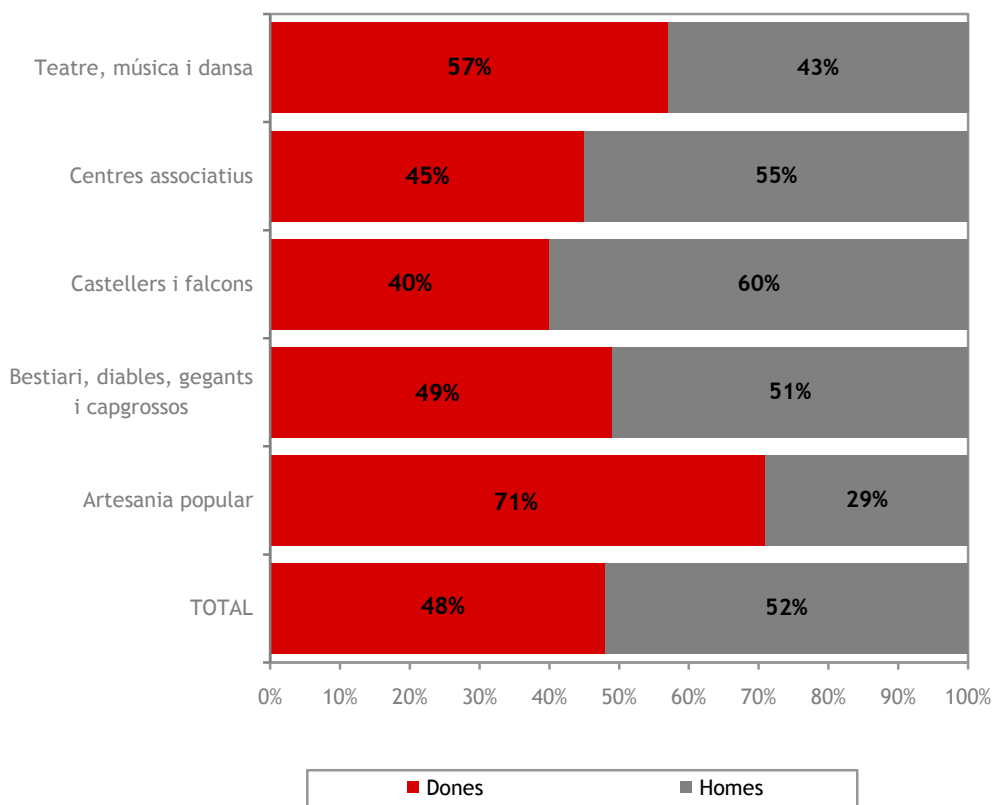

Una presència equilibrada d'homes i dones

La proporció entre homes (52%) i dones (48%) a les entitats de cultura popular de Barcelona és molt equilibrada. Només hi ha una major presència de dones a les entitats dedicades a l'artesanía popular (71%) i, en menor mesura, a les entitats dedicades al teatre, la música i la dansa (57%). Per altra banda, en els castells i falcons la presència femenina és menor, un 40%, cal dir, però, que la incorporació de les dones de forma completa en les colles castelleres a Catalunya no va donar-se fins a la dècada dels 90: abans només participaven homes en aquest tipus d'expressions.

Tot i que no es disposen de dades concretes, aquest equilibri entre homes i dones en la massa social no es dona en moltes de les juntes de les entitats. En aquests casos continua havent major presència d'homes i, per tant, cal seguir avançant per assolir un major equilibri entre sexes també en els espais de decisió i coordinació interna de les entitats.

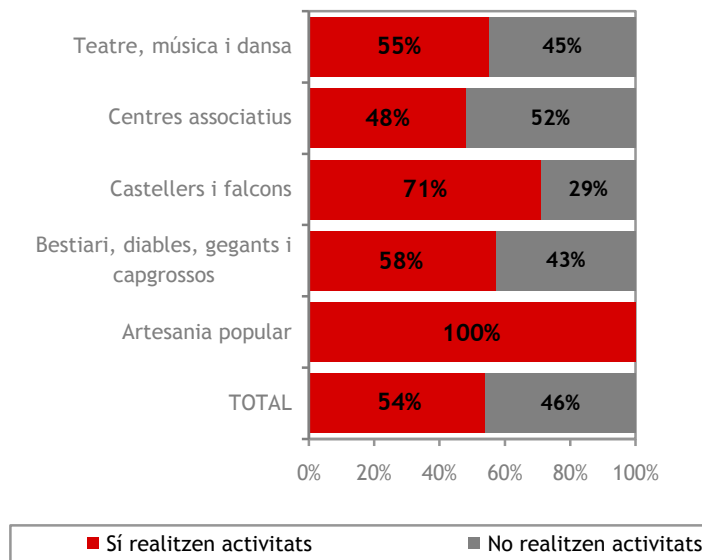
Figura 21. Sexe de la massa social per activitat principal de l'entitat.

Ampliació de la massa social

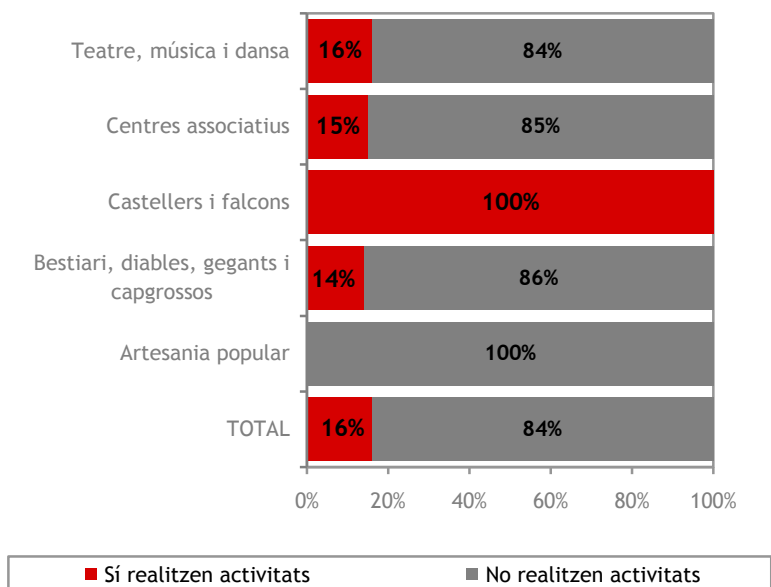
Més de la meitat d'entitats realitzen activitats concretes per captar nous socis. En efecte, les entitats dediquen esforços a assegurar l'accés a les entitats i garantir l'augment de massa social, tot i que destaquen àmbits com l'artesanía popular (100%) o, en menor mesura, els castellers i falcons (71%).

Figura 22. Entitats segons si realitzen activitats per a captar nous socis per àmbit d'activitat principal.

Per altra banda, la realització d'accions concretes per fomentar la participació de persones immigrants a les entitats és menys habitual (16%). Tot i així, totes les entitats dedicades als castells i falcons realitzen algun tipus de programa o acció: els assajos específics per a nous, els tallers i les parelles lingüístiques són les activitats més habituals.

Figura 23. Entitats segons si realitzen accions o programes específics per fomentar l'entrada de persones immigrants per àmbit d'activitat principal.

3. A tall de conclusions

- El moviment festiu implica la participació de 117.718 barcelonins i barcelonines que d'una manera activa participen d'aquesta realitat cultural a la ciutat. Estem parlant doncs que **prop del 7% de la població de la ciutat** són practicants del moviment festiu, un moviment doncs de gran impacte per les polítiques culturals d eBarcelona
- Les dades mostren un equilibri general entre els diferents grups d'edat a la massa social de les entitats, tot i que hi ha **certes activitats on predominen uns grups sobre els altres**. Molt sovint es tendeix a problematitzar la falta de presència de joves en alguns àmbits d'activitat de la cultura popular. Tanmateix, aquests desequilibris no tenen perquè ser sempre negatius en la mesura que certes activitats o expressions acostumen a ser realitzades per grups d'edats determinats. Així, per exemple, el perfil de la massa social vinculada al bestiar és més jove que la massa social de les colles sardanistes o les associacions d'artesanía. Es tracta d'un fenomen lògic i que **no posa necessàriament en perill la continuïtat** de la cultura popular, sempre i quan el volum de massa social es mantingui i es garanteixi el relleu generacional.
- Actualment hi ha força **diferències entre la integració de les TIC en el funcionament i la tasca comunicativa de les entitats** de cultura popular de Barcelona. Aquestes diferències venen donades per diverses qüestions com la dimensió de l'entitat, el perfil dels membres i el grau de necessitats comunicatives que tingui cadascuna de les entitats.
- **Les administracions públiques i les polítiques culturals** promogudes en els darrers anys han tingut en compte la tasca, i sobretot la importància simbòlica i de transmissió de valors, que aporten les entitats de cultura popular de la ciutat i el seu paper en el moviment festiu de la ciutat. Aquest Informe és un primer pas per ajudar a dimensionar d'una forma més objectiva el valor i l'impacte econòmic que suposa la seva existència per al conjunt de la societat.
- **L'ordenació de la utilització de la via pública i l'aplicació de l'actual normativa que regula a Catalunya els espectacles públics i les activitats recreatives⁹**, necessita del consens i del diàleg amb el conjunt del sector de la cultura popular. L'Ajuntament de Barcelona ha d'actuar com a facilitador de l'activitat de creació i divulgació del món de

⁹ Llei 11/2009 de 6 de juliol de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives i el Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives.

la cultura popular i tradicional, posant els recursos disponibles i la seva capacitat de lideratge per assegurar el desenvolupament de la seva activitat a la ciutat.

- El 39% de les entitats participa al Consell de Barri tot i que els percentatges són inferiors a la resta d'òrgans¹⁰. En aquest sentit, però, cal apuntar que a la ciutat de Barcelona existeixen actualment 560 espais de participació municipal¹¹, una realitat que dificulta que hi hagi majors graus de participació de les entitats en tots els espais. La diversitat d'espais de participació donen mostra de l'aposta que des de l'Ajuntament de Barcelona s'ha fet per establir majors línies de comunicació i sinèrgies amb el moviment associatiu de la ciutat, ara bé, és necessari que aquests es racionalitzin per tal d'adequar-los a les necessitats objectives tant del moviment associatiu com de l'administració.
- El **caràcter voluntari de l'activitat associativa**, els nivells d'autoexigència i la implicació personal dels socis i les persones participants **són per regla general garantia de la qualitat de les activitats que organitzen**. És necessari posar en valor l'experiència de moltes d'aquestes entitats que porten dècades organitzant i participant activament en el moviment festiu de la ciutat. **El know-how adquirit al llarg d'aquests anys per les entitats i els seus membres és una riquesa que cal tenir molt en compte i que cal preservar.**
- El sector de la cultura popular vinculat al moviment festiu rep un 24% dels ingressos de les administracions públiques, un nivell relativament baix si es compara amb altres sectors culturals, tot i que entre entitats com les de segon nivell el percentatge és superior. La seva capacitat de generació de recursos propis i l'aportació econòmica que fa la massa social, en forma de quotes, suposa la principal font d'ingressos de les entitats, tot i que les aportacions públiques també tenen un pes destacable.
- En el cas de la cultura popular i festiva a Barcelona, es tracta d'un sector prou autosuficient a nivell econòmic com per mantenir els seus nivells d'activitat en aquest context, ara bé, el pes que té en la programació i l'activitat cultural de la ciutat i els impactes que genera fa que les administracions i el propi sector hagin de buscar noves formes de suport que substitueixin la manca de recursos econòmics disponibles fruit de les dificultats de moltes associacions, de la minoració d'aportacions públiques i de la disminució dels patrocinis.

¹⁰ El 18% participen al Consell Sectorial de Districte, el 16% al Consell Ciutadà de Districte, el 5% al Consell de Ciutat i el 3% al Consell Sectorial Municipal.

¹¹ Segons dades del Consell d'Associacions de Barcelona.

- **La participació en l'àmbit associatiu està experimentat canvis.** A diferència de temps passats, en què la pertinença a una entitat (ser) tenia un pes simbòlic i identitari molt important, actualment és cada cop més freqüent que persones hi participin de forma temporal o puntual vinculades a l'activitat (fer) i, per tant, la massa social de les entitats és més volàtil.
- El sector de la cultura popular i tradicional ha d'adequar les seves estructures d'ingressos a una menor dependència per part de les aportacions de l'Administració pública, i per tant dedicar encara més **esforços a la generació de recursos propis** per als propers anys.
- Actualment prop d'un 40% dels ingressos anuals de les entitats són generats per les pròpies activitats. Aquesta és una dada molt positiva perquè dona bona mostra de la capacitat del sector per generar ingressos i, per tant, d'apropar-se a l'autogestió. Tot i que depenent de l'activitat que desenvolupen les entitats tenen diferents marges de maniobra per a generar ingressos, cal trobar noves vies complementàries. En aquest sentit, i tot i que és una línia de suport poc arrelada al nostre país, **les donacions i els patrocinis suposen un territori per explorar** que, si bé no a curt termini, pot oferir alternatives per encarar la disminució de recursos públics.
- El grau de coneixement i informació disponible sobre les entitats de cultura popular vinculades al moviment festiu que treballen a Barcelona necessita encara ser desenvolupat. Caldria que el propi sector prengui consciència de la **importància de disposar de dades** actualitzades de les entitats i de l'activitat que porten a terme **per tal de posar-les en valor, detectar necessitats i dèficits i definir estratègies** de futur.
- Per tal de realitzar anàlisis més exhaustives sobre l'activitat que realitzen les entitats del sector serà positiu definir tipologies d'activitat per tal de poder caracteritzar de manera més acurada al sector i aprofundir en altres qüestions no tractades en el present informe, com són l'impacte qualitatiu de les activitats a la ciutat o els perfils dels assistents, entre d'altres.

Bibliografia

- BAUMAN, Z. (2006). *Vida líquida*. Barcelona: Paidós.
- BELFIORE, E. (2002) "Art as a means of alleviating social exclusion: Does it really work? A critique of instrumental cultural policies and social impact studies in the UK." *International Journal of Cultural Policy*, núm. 8 (1).
- CORDOMÍ, X. (2001). *Altíssims senyors, nobles bèsties. Imatgeria festiva de la Barcelona Vella*. Tarragona: Edicions el Mèdol.
- DELGADO, M. (1992). *La festa a Catalunya, avui*. Barcelona: Barcanova.
- DELGADO, M. (coordinador). Grup de recerca Etnografia dels Espais Públics de l'Institut Català d'Antropologia (2003). *Carrer, festa i revolta. Els usos simbòlics de l'espai públic a Barcelona (1951-2000)*. Barcelona: Institut Català d'Antropologia.
- FINA, X. i SUBIRATS, J. (directors) et al. (2011). *Proximitat, cultura i tercer sector a Barcelona. Anàlisi de casos*. Barcelona: Icaria.
- HOLDEN, J. (2004). *Capturing cultural value*. London: DEMOS.
- HUBERT, H. i MAUSS, M. (1979): "Esbozo de una teoría general de la magia", a *Sociología y antropología*. Madrid, Tecnos.
- MOYA, B. (2011). "L'associacionisme popular festiu" a *Cànemas. Revista de pensament associatiu* (Barcelona), núm. 1, 44-57.
- MOYA, B. (1984). "Cultura popular i animació cultural" a *Via Fora!*, núm. 2, 17-20.
- PANIKKAR, R. (1999). "Nou tesis sobre cultura i interculturalitat" a *Via Fora!*, núm. 62, 4-6.
- ANGUERA, P. (1991). *Associacions, Cultura i Societat Civil a Catalunya*. Barcelona: Edicions el Mèdol.
- SUBIRATS, J. i FINA, X. (directors) et al. (2008). *El retorn social de les polítiques culturals*. Barcelona: Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP-UAB).
- SOLER I AMIGÓ, J. (2006). *Tradicionari. Enciclopèdia de la cultura popular de Catalunya. Vol. V.: el calendari festiu*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- Ateneu Popular de Nou Barris (1985). "Ateneu Popular de Nou Barris. Treball col·lectiu" a *Via Fora!*, núm. 5, 18-21.
- *Agenda 21 de la Cultura* (2008). Ajuntament de Barcelona i United Cities and Local Governments (UCLG).
- Carrutxa (1984). "Sobre cultura popular" a *Via Fora!*, núm. 4, 26-28.
- Informe jurídic sobre la Llei 11/2009 (espectacles / activitats recreatives) (2011). Barcelona: Consell d'Associacions de Barcelona (CAB) i Ens de l'Associacionisme Cultural Català (ENS).
- Informe anual de la Cultura. Consell de Cultura de Barcelona.

- Línies i mesures de millora i suport a l'associacionisme de Barcelona. Document aprovat del 2on Congrés d'associacions de Barcelona (2011).
- Memòria del Primer Congrés de l'Associacionisme Cultural Català.
- Memòria del cicle *Debats al Territori, el Moviment Associatiu Català a Debat*.
- Memòria del Segon Congrés d'Associacions de Barcelona (2010-2011).
- Memòria 2010-2011. CAB (2012). Diagnosi de les associacions de segon nivell a Barcelona. Eixos i ponències del 2n congrés. Informe codi ètic de les associacions 2010.
- Pla Estratègic Cultura 2021. Associacionisme cultural (document de treball) (2012). Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- Ponències del Primer Congrés de l'Associacionisme Cultural Català.
- Protocol Festiu de la Ciutat de Barcelona. Gaseta municipal núm. 6 de 20/02/2010, pàgines 727, 728 i següents.
- Protocol Festiu de la Vila de Gràcia.
- Revista *Aurora de Clavé*. (2008). Edició especial amb motiu del Primer Congrés de l'Associacionisme Cultural Català.

Annex I. Resultats de l'exploració de l'enquesta

I. Caracterització

Figura 1. Entitats per personalitat jurídica.

Titularitat	Entitats	
	Núm.	%
Associació	426	82,9
Fundació	10	1,9
Federació / coordinadora	29	5,6
Sense personalitat jurídica pròpia, però pertanyent a una altra entitat que en té	34	6,6
No constituïda formalment	4	0,8
Altres	11	2,1
TOTAL	514	100,0

Figura 2. Entitats per trams d'any de fundació.

Any de fundació	Entitats	
	Núm.	%
Anterior al 1900	34	6,6
Entre el 1900 i el 1950	74	14,4
Entre 1951 i 1975	70	13,6
Entre 1976 i 2000	233	45,3
Entre 2001 i 2011	103	20,0
TOTAL	514	100,0

Figura 3. Entitats per àmbit principal d'activitat de l'entitat.

Àmbit d'activitat	Entitats	
	Núm.	%
Ateneu	30	5,8
Balls de bastons	8	1,6
Bandes de música	7	1,4
Bestiari i diables	43	8,4
Cant coral	204	39,7
Castellers	7	1,4
Cobles	6	1,2
Coordinadora d'entitats	30	5,8
Difusió i recerca	6	1,2
Esbart	32	6,2
Gegants	33	6,4
Havaneres	1	0,2
Música tradicional	12	2,3
Organització de festes	67	13,0
Pastorets	7	1,4
Puntaires	5	1,0
Sardanes	12	2,3
Trabucaires	4	0,8
TOTAL	514	100,0

II. Massa social

Figura 4. Nombre de membres de les entitats i hores de dedicació per tipus de socis i col·laboradors.

Tipus de socis i col·laboradors	Membres de les entitats		Hores de dedicació	
	Núm.	%	Núm.	%
Membres de la Junta Directiva	3.801	3,2	1.358.823	11,3
Socis activistes	22.022	18,7	4.623.705	38,6
Socis passius	80.652	68,5	5.418.408	45,2
Col·laboradors	11.243	9,6	583.310	4,9
TOTAL	117.718	100,0	11.984.245	100,0

Figura 5. Entitats segons pagament de quota per part dels socis.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí paguen quota	404	78,6
No paguen quota	110	21,4
TOTAL	514	100,0

Figura 6. Massa social de les entitats segons sexe.

	Massa social	
	Núm.	%
Dones	56.902	48,3
Homes	60.817	51,7
TOTAL	117.718	100,0

Figura 7. Massa social de les entitats segons trams d'edats.

	Massa social	
	Núm.	%
Menors de 18 anys	20.836	17,7
Entre 18 i 29 anys	15.245	13,0
Entre 30 i 49 anys	28.299	24,0
Entre 50 i 60 anys	27.326	23,2
Majors de 60 anys	26.012	22,1
TOTAL	117.718	100,0

Figura 8. Entitats segons si duen a terme alguna acció o programa específic per captar nous socis.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí	278	54,1
No	236	45,9
TOTAL	514	100,0

Figura 9. Entitats segons si duen a terme alguna acció o programa específic per fomentar l'entrada de persones immigrants.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí	84	16,3
No	430	83,7
TOTAL	514	100,0

III. Recursos i infraestructures

Figura 10. Despeses de les entitats per tipus de despesa.

	Despeses	
	Euros	%
Material per a les activitats	8.096.241	28,1
Contractació externa de serveis per a les activitats	7.323.795	25,4
Personal assalariat	6.679.417	32,2
Altres despeses de funcionament (lloguers, assegurances, etc.)	6.718.091	23,3
TOTAL	28.817.544	100,0

Figura 11. Ingressos de les entitats per tipus d'ingrés.

	Ingressos	
	Euros	%
Quotes de socis	7.238.187	25,0
Donacions / patrocinis	961.842	3,3
Aportacions de les Administracions Públiques	6.820.682	23,6
Ingressos generats per les pròpies entitats	11.371.114	39,3
Altres ingressos	2.528.485	8,7
TOTAL	28.920.311	100,0

Figura 12. Entitats segons si van disposar de personal contractat durant 2011.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí han tingut personal contractar	120	23,3
No han tingut personal contractat	394	76,7
TOTAL	514	100,0

Figura 13. Entitats segons disposició de local social.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí disposen de local social	441	85,8
No disposen de local social	73	14,2
TOTAL	514	100,0

Figura 14. Entitats segons el règim amb el què disposen de local social.

Règim	Entitats	
	Núm.	%
Propietat	74	16,8
Lloguer	128	29,0
Cedit	239	54,2
TOTAL	441	100,0

IV. Activitat

Figura 15. Activitats per lloc de realització.

	Activitats	
	Núm.	%
Mateix districte	3.970	64,0
Altres districte	1.046	16,9
Resta de Catalunya	993	16,0
Resta de l'Estat	86	1,4
Estranger	105	1,7
TOTAL	6.200	100,0

Figura 16. Nombre aproximat de públic assistent i socis de l'entitat que hi van participar a les activitats.

	Públic assistent		Socis participants	
	Total	Mitjana públic / activitat	Total	Mitjana socis / activitat
TOTAL	8.332.350	1.343,9	264.109	42,6

Figura 17. Activitats segons si han estat organitzades per les entitats.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí organitzades per les entitats	3.719	60,0
No organitzades per les entitats	2.482	40,0
TOTAL	6.200	100,0

Figura 18. Entitats segons si organitzen activitats formatives o pedagògiques per als membres de l'entitat.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí organitzen activitats	261	50,8
No organitzen activitats	253	49,2
TOTAL	514	100,0

Figura 19. Entitats segons si participen en activitats formatives o pedagògiques organitzades per altres entitats.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí participen	155	30,2
No participen	359	69,8
TOTAL	514	100,0

Figura 20. Entitats segons si realitzen algun tipus de recerca històrica vinculada al seu àmbit d'activitat.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí realitzen recerca històrica	188	36,6
No realitzen recerca històrica	326	63,4
TOTAL	514	100,0

Figura 21. Entitats segons si tenen algun document i/o objecte històric que sigui propietat o patrimoni de l'entitat.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí tenen algun document i/o objecte històric	182	35,4
No tenen algun document i/o objecte històric	332	64,6
TOTAL	514	100,0

Figura 22. Entitats segons si utilitzen algun document on figuri la missió de l'entitat i els objectius per als propers anys.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí utilitzen document amb missió i objectius	230	44,7
No utilitzen document amb missió i objectius	284	55,3
TOTAL	514	100,0

V. Participació

Figura 23. Nombre de reunions anuals celebrades per les Juntes Directives de les entitats.

	Reunions
Total reunions realitzades per la Junta Directiva de les entitats	6.985
Mitjana de reunions / entitat	13,6

Figura 24. Entitats segons la realització d'altres tipus de reunions que es celebren per a la gestió del dia a dia de l'entitat. Multiresposta.

	Entitats	
	Núm.	%
Assemblea anual	346	67,3
Dues o mes assemblees l'any	131	25,5
Comissions o grups de treball	350	68,1
Altres	101	19,6

Figura 25. Entitats segons si formen part d'alguna agrupació, coordinadora o federació d'entitats del seu àmbit d'activitat.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí en formen part	389	75,7
No en formen part	125	24,3
TOTAL	514	100,0

Figura 26. Entitats segons si formen part d'alguna agrupació, coordinadora o federació d'entitats del barri o districte.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí en formen part	245	47,7
No en formen part	269	52,3
TOTAL	514	100,0

Figura 27. Entitats segons la seva participació en òrgans municipals de participació. Multiresposta.

	Entitats	
	Núm.	%
Consell de Ciutat	28	5,4
Consell Sectorial de Districte	91	17,7
Consell de Barri	198	38,5
Consell Sectorial Municipal	14	2,7
Consell Ciutadà de Districte	80	15,6
Altres òrgans de participació	15	2,9

VI. Comunicació i difusió

Figura 28. Entitats segons les eines de comunicació interna utilitzen. Multiresposta.

	Entitats	
	Núm.	%
Pàgina de Facebook	249	48,4
Compte de Twitter	88	17,1
Pàgina web pròpia	329	64,0
Newsletter (llista de correu electrònic)	311	60,5
Mitjà escrit propi (imprès o digital) (revista, butlletí...)	170	33,1
Programa de ràdio/TV	10	1,9

Figura 29. Entitats segons les eines de comunicació externa utilitzen. Multiresposta.

	Entitats	
	Núm.	%
Pàgina de Facebook	326	63,4
Compte de Twitter	164	31,9
Pàgina web pròpia	421	81,9
Newsletter (llista de correu electrònic)	212	41,2
Mitjà escrit propi (imprès o digital) (revista, butlletí...)	168	32,7
Programa de ràdio/TV	44	8,6

Figura 30. Entitats segons si elaboren algun mitjà de comunicació escrit (imprès o digital).

	Entitats	
	Núm.	%
Sí elaboren mitjà de comunicació escrit	216	42,0
No elaboren mitjà de comunicació escrit	298	58,0
TOTAL	514	100,0

Figura 31. Entitats segons tipus de format dels mitjans de comunicació escrits elaborats.

	Entitats	
	Núm.	%
Imprès	167	77,3
Digital	23	10,6
Imprès i digital	26	12,0
TOTAL	216	100,0

Figura 32. Entitats segons periodicitat de publicació dels mitjans de comunicació escrits elaborats.

	Entitats	
	Núm.	%
Annual	32	14,8
Bianual	12	5,6
Biennal	4	1,9
Bimensual	20	9,3
Irregular	24	11,1
Mensual	52	24,1
Quadrimestral	4	1,9
Semestral	8	3,7
Setmanal	4	1,9
Triennal	4	1,9
Trimestral	52	24,1
TOTAL	216	100,0

Figura 33. Entitats segons la valoració de com ha influït la presència de l'entitat a Internet a l'hora de fer créixer la massa social i el volum de públic a les activitats.

	Entitats	
	Núm.	%
Molt	46	8,9
Bastant	191	37,2
Poc	194	37,7
Gens	83	16,1
TOTAL	514	100,0

Figura 34. Entitats segons si realitzen alguna acció o programa específic per fer difusió de l'activitat de l'entitat a nous públics.

	Entitats	
	Núm.	%
Sí realitzen accions o programes específics	230	44,7
No realitzen accions o programes específics	284	55,3
TOTAL	514	100,0

Annex II. Relació d'entitats que han participat a l'estudi

Agrupació Coral Humorística All i Oli	Ballets de Catalunya, Institució Cultural
Agrupació Coral i Recreativa Les Flors de Maig	Bidó de Nou Barris
Agrupació Cultural Folklorica Barcelona	Capella de música de Santa Maria del Pi
Agrupació Sardanista l'Ideal d'en Clavé de les Roquetes	Castellers de la Sagrada Família
Associació Actea Cor Femení	Castellers de Sants
Associació Bestia de Foc Quimera	Castellers del Poble-Sec
Associació Catalana de Puntaires	Centre Artesà Tradicionàrius
Associació Centre Cultural Sant Vicenç de Sarrià	Centre Catòlic de Sants
Associació Centro Asturiano de Barcelona	Cercle Catòlic de Gràcia
Associació Colla de Diables Els Bocs de Can Rosés	Colla Castellers de Barcelona
Associació Colla gegantera Raimundi	Colla de diables Guspines de Sants
Associació Colla Humorística de Sant Medir	Colla de Diables i Drac La Malèfica del Coll
Associació Cor Cantus Barcelona	Colla de Sant Medir La Tradicional de Gràcia
Associació Cor Tídelem	Colla del Drac del Poble Nou
Associació Coral femenina Les ones del Port	Colla Gegantera de Sarrià
Associació Coral Jesús Maria de Barcelona	Colla Jovenívola de Sant Medir de Sarrià
Associació Coral Lavínia	Comissió de Festes de la Sagrera
Associació Coral Santa Eulàlia de Vilapiscina	Comissió de Festes del Carrer Alcolea de Baix (entre Sant Antoni i Valladolid)
Associació Coral Unda Maris	Comissió de Festes del Roser de Sarrià
Associació Cultural Colla del Drac de Gràcia	Comissió de Joves del Coll
Associació Cultural Leza	Contrapunto Vocale
Associació d'Amics dels Gegants del Pi	Coordinadora de Colles de Gegants i Bestiari de Ciutat Vella de Barcelona
Associació de Festes de la Plaça Nova	Coordinadora de Diables i Bestiari de Barcelona
Associació de Festes del Barri Congrés	Coordinadora de Geganters de Barcelona
Associació de Geganters de Gràcia	Coordinadora de Trabucaires de Catalunya
Associació de Geganters, Grallers i Bestiari de la Barceloneta	Cor Albada de l'Agrupació Cor Madrigal
Associació de la imatgeria festiva del Poblenou	Cor Carlit Gospel
Associació de Puntaires del Districte de Sant Andreu	Cor de Cambra Ars Animae
Associació Diablasses i Diables de Sarrià	Cor de Cambra Impromptu
Associació Dimonis de La Fosca	Cor Drassanes
Associació Fal·lera Gegantera "Sagrada Família"	Cor Infantil L'Esquellerinc de l'Agrupació Cor Madrigal
Associació Farfolla de la Sagrada Família	Cor Llevant
Associació Musical de Mestres Directores	Cor Vivace del Cercle Catòlic de Gràcia
Associació Orfeó Català	Cor Vivaldi-Petits cantors de Catalunya
Ball de Bastons del Clot	Cor Voxalba
	Coral Arquitectura

Coral Cantiga
Coral Casa de Almeria
Coral Collserola Vallvidrera
Coral de la Facultat de Farmàcia de la
Universitat de Barcelona
Coral de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de
Barcelona
Coral del Joncar
Coral dels Enginyers
Coral Jovencell
Coral Mata de Jonc
Coral Sant Jordi
Coral Sant Llorenç
Coral Sant Medir
Diablers de Port
Diablers del Poble Sec
Diablers d'Horta
Drac i Diablers de la Sagrera
Entitat Coral Espigol
Esbart Català de Dansaires
Esbart Folkloric d'Horta
Esbart Gaudí
Esbart Joventut Nostra
Esbart l'Espiga d'Or
Esbart Lluís Millet. Associació Cultural i
Folklorica
Esbart Maragall
Esbart Sant Jordi del Foment Martinenc
Esbart Sant Martí de Barcelona "Ballet folklòric
dels Països Catalans"
Fantasy Grup de teatre de Sant Cebrià
Federació de Colles de Sant Medir
Federació de Colles Sardanistes de Barcelona
Ciutat
Federació de Diablers de la ciutat de Barcelona
Federació Sardanista de Catalunya
Fundació Festa Major de Gràcia
Fundació La Roda d'Accions Culturals i del
Lleure
Fundació Privada Orfeó Martinenc
Geganters i grallers del Poble Sec
Gegants de Sants
Germandat de Sant Antoni Abat de Barcelona
Germandat de Trabucaires, Geganters i Grallers
de Sant Andreu
Grallers Grillats
Grup d'Estudis Etnomusicals (El Grupet)
La Satànica de Sant Andreu
Lluïsos de Gràcia
Lluïsos d'Horta
Òmnium Cultural
Orfeó de Sants
Orfeó La Lira
Orfeó l'Eco de Catalunya
Orquestra dels Metges de Barcelona "Ars
Medica"
Roda d'Esbarts Catalònia
Secretariat de Corals Infantils de Catalunya
(SCIC)
Secretariat d'Entitats de Sants, Hostafrancs i la
Bordeta
Societat Coral Girasol
Societat Coral Graciencia
Societat Coral Humoristica El Rossinyol
Societat Coral la Joia de Montjuïc
Societat Coral l'Avi
Societat Coral L'Espiga de Les Corts
Xerrac arts plàstiques, festes i tradicions